

STAROSTWO POWIATOWE W CHEŁMIE

ZESPÓŁ DS. OBRONNYCH I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

INFORMACJA ZA ROK 2024

**Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI
ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO NA
LATA 2023-2026**

**CHEŁM
Maj 2025**

Akty prawne, takie jak Ustawa o samorządzie powiatowym nadały Staroście Chełmskiemu szereg zadań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego mających na celu nieustanną poprawę bezpieczeństwa mieszkańców oraz ich mienia.

Corocznie poziom zagrożeń w mieście oraz powiecie systematycznie spada. Wzrasta również działalność prewencyjna, mająca na celu uświadamianie i informowanie obywateli poprzez liczne akcje informacyjne o możliwościach uzyskania pomocy. Wnioski te wyciągnięte są na podstawie dokumentów i informacji składanych przez jednostki podległe, Komendę Miejską Policji w Chełmie, Prokuraturę Rejonową w Chełmie, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Chełmie, Nadbużański Oddział Straży Granicznej w Chełmie, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Chełmie, Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Chełmie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie, Wydział Infrastruktury Starostwa Powiatowego w Chełmie, Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie, a także placówki szkolno-wychowawcze z terenu powiatu chełmskiego, dla których organem nadzorczym jest Starosta Chełmski.

Rada Powiatu w Chełmie, Uchwałą Nr XLVIII/347/2023 z dnia 30 marca 2023 r. przyjęła Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2023 – 2026. Jednocześnie Starosta Chełmski został zobowiązany do składania Radzie Powiatu w Chełmie corocznych sprawozdań z jego realizacji.

Oceniając realizację zadań wynikających z Programu za 2024 rok, można stwierdzić, że główne jego cele realizowane są poprawnie.

Wśród zmian pozytywnych odnotowano między innymi:

- Spadek ilości przestępstw - w tym przestępstw kryminalnych w odniesieniu do poprzedniego roku kalendarzowego.
- Utrzymanie dobrego wskaźnika wykrywalności przestępstw.
- Zmniejszenie ilości zgłoszonych interwencji publicznych i domowych w porównaniu do roku 2023.
- Liczne działania prewencyjne o charakterze profilaktycznym w ramach akcji i spotkań ze społeczeństwem.
- Utrzymanie bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego przez Organy Inspekcji Weterynaryjnej.

Główne problemy i priorytety wymagające zdecydowanych działań to podniesienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz zwalczanie przestępczości najbardziej uciążliwej społecznie (kradzież rzeczy, kradzież z włamaniem, uszkodzenie ciała).

Wyżej wymienione zagrożenia nakreślają kierunki, w jakich powinny być prowadzone działania chełmskiej Policji, Prokuratury i Straży Granicznej oraz podległych i koordynowanych służb.

W informacji przedstawiono najważniejszą część zadań realizowanych w 2024 r. przez partnerów uczestniczących w realizacji „Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2023-2026”.

ZADANIA WYKONANE PRZEZ POSZCZEGÓLNE PODMIOTY:

Komenda Miejska Policji

Informację dotyczącą stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego opracowano na podstawie zaistniałych zdarzeń na terenie powiatu chełmskiego.

Priorytetami dotyczącymi poprawy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego były:

- utrzymanie niskiego poziomu zagrożenia przestępczością oraz dalsza poprawa wykrywalności przestępstw, w szczególności tych najbardziej uciążliwych społecznie: kradzież mienia, kradzież z włamaniem, bójka i pobicie, uszkodzenie ciała, uszkodzenie rzeczy, przestępstwa rozbójnicze,
- poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym,

- zwiększenie obecności służb patrolowych w miejscach szczególnie zagrożonych, oraz zapewnienie wyższej skuteczności tych służb w ujawnianiu przestępstw i wykroczeń a także wykrywania ich sprawców,
- reagowanie na wszelkie zachowania negatywnie wpływające na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie we współpracy z odpowiednimi organami i instytucjami.

ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ

W 2024 roku na terenie powiatu chełmskiego stwierdzono ogółem 852 przestępstwa (w roku 2023: 873 przestępstwa), tj. o 21 mniej, których wykrywalność ukształtowała się na poziomie 80,16% (w roku 2023: 79,7%).

Najbardziej uciążliwe dla społeczeństwa były przestępstwa skierowane przeciwko osobie, zdrowiu oraz mieniu tj. rozboje, uszkodzenia ciała, bójki i pobicia, kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem, uszkodzenie mienia. Wobec powyższego działania w głównej mierze zostały ukierunkowane na zapobieganie tego typu przestępstwom.

Liczba zaistniałych przestępstw w wybranych kategoriach w 2024 roku:

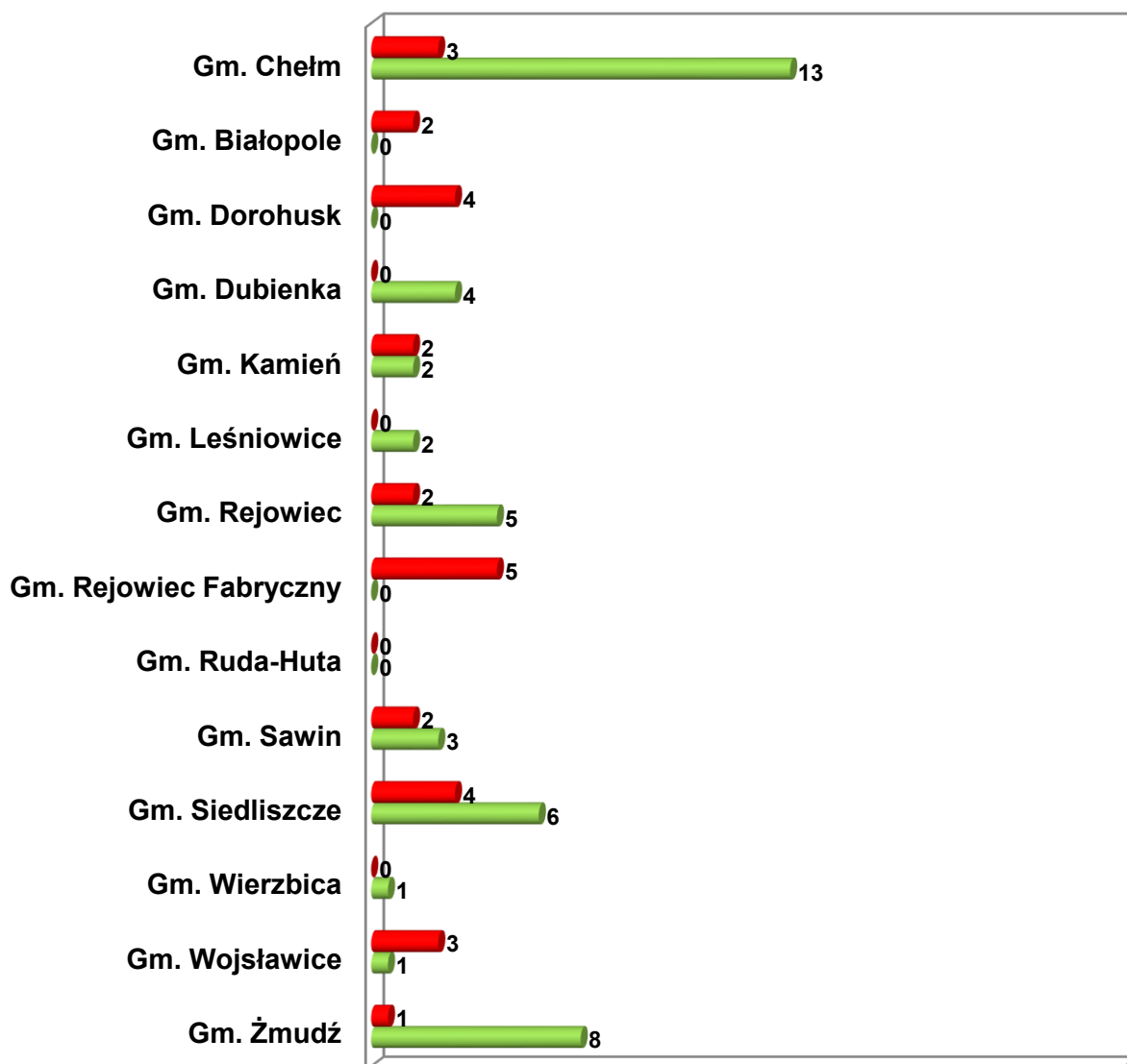
Różnica 2024/2023

• kradzież z włamaniem	- 59 (46 w 2023 roku) – wzrost o 13
• kradzieże cudzej rzeczy	- 26 (55 w 2023 roku) – spadek o 29
• uszkodzenie mienia	- 23 (28 w 2023 roku) – spadek o 5
• rozboje i wymuszenia rozbójnicze	- 5 (0 w 2023 roku) – wzrost o 5
• bójki i pobicia	- 9 (4 w 2023 roku) – wzrost o 5
• uszkodzenie ciała	- 9 (8 w 2023 roku) – wzrost o 1
• przestępstwa gospodarcze	- 192 (162 w 2023 roku) – wzrost o 30.

W 2024 roku na terenie powiatu chełmskiego stwierdzono 32 przestępstwa naruszające przepisy Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii (w roku 2023: 45 przestępstw), tj. o 13 mniej. Wykrywalność tych przestępstw ukształtowała się na poziomie 100 % (w roku 2023: 100%).

Liczba przestępstw dotyczących Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii

■ 2024 ■ 2023

PRACA PREWENCYJNA

W ramach działań służb prewencyjnych oraz ruchu drogowego realizowanych na terenie powiatu, które miały na celu zapewnienie porządku publicznego, policjanci Komendy Miejskiej Policji w Chełmie ujawnili łącznie 32 668 wykroczeń (w 2023 roku: 32 577 wykroczeń), tj. o 91 mniej. W związku z ujawnionymi wykroczeniami funkcjonariusze sporządzili 1 103 wnioski o ukaranie do Sądu (w 2023 roku: 875 wniosków), tj. o 228 więcej oraz nałożyli łącznie 26 142 mandaty karne (w 2023 roku: 25 901 mandatów), tj. o 241 więcej.

W 2024 roku nieletni popełnili 73 czyny karalne będące wykroczeniami (w 2023 roku: 98 czynów), tj. o 25 mniej. Odnosząc się do wskazanych powyżej wartości należy zwrócić uwagę na fakt, że Komenda Miejska Policji w Chełmie nie gromadzi odrębnie danych statystycznych dotyczących wykroczeń ujawnionych na obszarze miasta Chełm oraz powiatu chełmskiego.

Represja sprawców wykroczeń

Policjanci KMP w Chełmie na terenie powiatu chełmskiego przeprowadzili łącznie 684 spotkania z dziećmi, młodzieżą, pedagogami oraz rodzicami. Funkcjonariusze poruszali zagadnienia związane z bezpieczeństwem, cyberprzemocą, szkodliwością używek oraz odpowiedzialnością prawną nieletnich, związaną z popełnianiem czynów karalnych oraz przejawami demoralizacji. Podczas spotkań z rodzicami omawiano problematykę odpowiedzialności rodziców za małoletnie dzieci zgodnie z przepisami zawartymi w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym.

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

W 2024 roku wszczęto 48 postępowań przygotowawczych dotyczących znęcania się, tj. art. 207 k.k. (w 2023 roku: 37 takich przestępstw), tj. o 11 więcej. Funkcjonariusze KMP w Chełmie wdrożyli 80 procedur „Niebieskiej Karty” (w 2023 roku: 80 formularzy) oraz przeprowadzili 572 interwencje domowe (w 2023 roku: 593 interwencje), tj. o 21 mniej.

REALIZACJA PROGRAMÓW EDUKACYJNYCH

W ramach działań prewencyjnych KMP w Chełmie prowadzili spotkania o charakterze profilaktycznym skierowane do dzieci i młodzieży wszystkich typów szkół. Szerokim blokiem działań profilaktycznych objęta została młodzież szkół podstawowych. Działania w tym zakresie prowadzone były w ramach akcji: „Bezpieczna droga do szkoły” oraz „Jeżdżę bezpiecznie w foteliku”. Powyższe akcje adresowane były do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych i miały na celu przekazanie wiedzy dotyczącej bezpiecznego zachowania się na drogach i ulicach, a szczególnie zasad korzystania z przejść dla pieszych oraz poruszania się jednośladami oraz urządzeniami wspomagającymi ruch.

Dla starszej młodzieży KMP w Chełmie prowadziła szereg działań profilaktycznych dotyczących cyberzagrożeń. Uczniom przekazywano wiedzę dotyczącą zagrożeń występujących w Internecie, promowano bezpieczne zachowania mające na celu zapobieganie występowaniu przestępstw na szkodę małoletnich. Podczas spotkań poruszano zagadnienia dotyczące szkodliwego działania alkoholu, wyrobów tytoniowych oraz narkotyków i innych podobnie działających środków odurzających. Jednocześnie informowano o konsekwencjach prawnych w przypadku popełnienia czynu karalnego oraz przejawiania demoralizacji.

W ramach działań prewencyjnych realizowano przedsięwzięcia profilaktyczne: „Bezpieczne Ferie” i „Bezpieczne Wakacje”, mające na celu zapewnienie szeroko pojętego bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki, podczas wypoczynku w domu, w górach i nad wodą.

Funkcjonariusze KMP w Chełmie prowadzili także działania informacyjne skierowane do osób starszych takie jak: „Stop włamaniom do domów”, „Oszustom STOP”, „Bezpieczny Senior”. Spotkania były przeprowadzane w klubach seniora, świetlicach, itp. we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej oraz działającymi lokalnie stowarzyszeniami.

ZABEZPIECZENIE IMPREZ MASOWYCH

W 2024 roku na terenie powiatu chełmskiego odbyły się dwie imprezy rozrywkowe, w tym jedna impreza zakwalifikowana jako impreza masowa – „Nadbużańskie święto Pszczoły” w Okszowie, drugą była impreza niemasaowa – „XXII Jarmark Pawłowski”. Poza tym odbyło się 196 imprez sportowych niemasaowych (228 imprez sportowych niemasaowych w 2023 roku) – mecze piłki nożnej.

W trakcie organizowanych imprez rozrywkowych i sportowych nie odnotowano czynów zakwalifikowanych jako przestępstwa, ani wykroczenia.

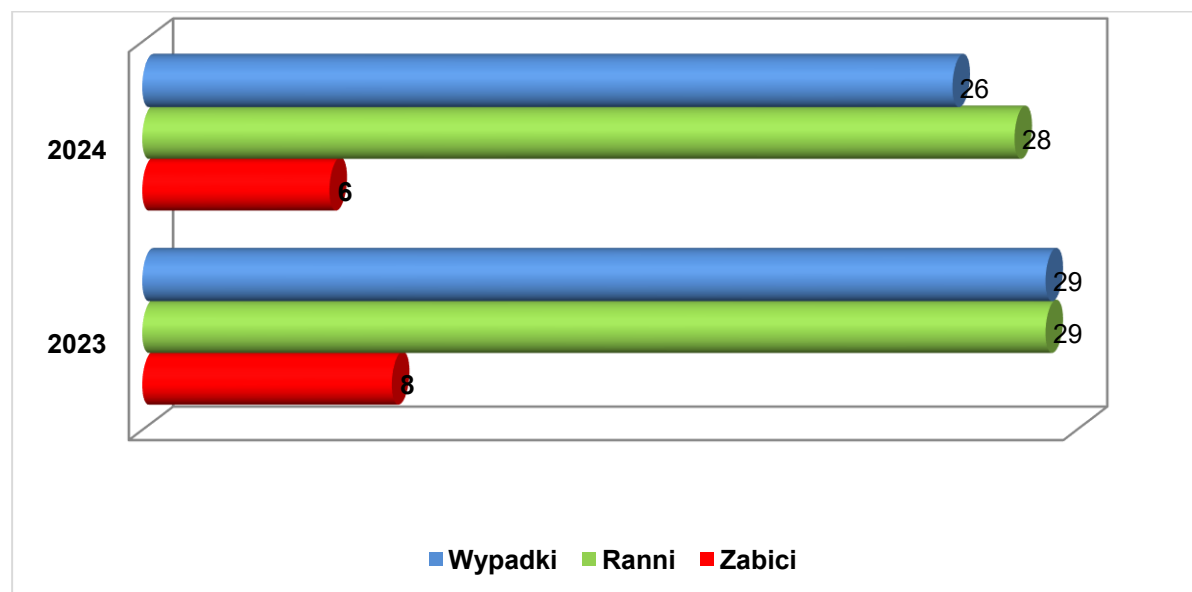
ZDARZENIA W RUCHU DROGOWYM

W 2024 roku na terenie powiatu chełmskiego doszło do 26 wypadków drogowych (w 2023 roku: 29 wypadków), tj. o 3 mniej, w wyniku których 28 osób zostało rannych (w 2023 roku: 29 osób). W analizowanym okresie 6 osób poniosło śmierć w wypadkach na terenie:

- gm. Chełm (m. Strupin Mały, m. Tytusin – droga K-12, m. Janów – droga K-12), - gm. Kamień (m. Strachosław),
- gm. Siedliszcze (m. Lechówka – droga K-12),
- gm. Ruda – Huta (m. Ruda-Opalin),

W 2023 roku na terenie powiatu chełmskiego w wypadkach zginęło 8 osób (gm. Chełm – m. Janów, m. Tytusin, m. Okszów, gm. Rejowiec – m. Zyngierówka, droga W-839, gm. Sawin – m. Czuleczyce Kolonia, gm. Leśniowice – m. Majdan Leśniowski, gm. Ruda-Huta – m. Karolinów).

Do wypadków drogowych najczęściej dochodziło w wyniku nieustąpienia pierwszeństwa przejazdu oraz niedostosowania prędkości do warunków ruchu.

Szczegółowe rozmieszczenie wypadków drogowych zaistniałych na terenie powiatu chełmskiego przedstawia poniższa tabela.

OBSZAR	2023	2024
Gm. Chełm	8	7
Gm. Białopole	0	0
Gm. Dorohusk	2	0
Gm. Dubienka	0	0
Gm. Kamień	1	1
Gm. Leśniowice	4	1
Gm. Rejowiec	2	1
Gm. Rejowiec Fabryczny	0	2
Gm. Ruda Huta	3	3

Gm. Sawin	3	3
Gm. Siedliszcze	2	4
Gm. Wierzbica	2	1
Gm. Wojsławice	0	1
Gm. Żmudź	2	2
RAZEM	29	26

W 2024 roku na terenie powiatu chełmskiego doszło do 527 kolizji (w 2023 roku: 512 kolizji), tj. o 15 więcej. Do głównych czynników, które miały wpływ na zaistniałe kolizje drogowe zaliczyć należy: niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami, nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu, nieostrożność podczas manewru cofania, nieprawidłowe wyprzedzanie, nieprawidłowe wymijanie, nieprawidłowe omijanie, niedostosowanie prędkości do warunków ruchu, nieprawidłowe skręcanie. Szczegółowe rozmieszczenie kolizji drogowych zaistniałych na terenie powiatu chełmskiego przedstawia poniższa tabela.

OBSZAR	2023	2024
Gm. Chełm	138	161
Gm. Białopole	13	11
Gm. Dorohusk	52	37
Gm. Dubienka	4	4
Gm. Kamień	32	36
Gm. Leśniowice	13	19
Gm. Rejowiec	31	36
Gm. Rejowiec Fabryczny	32	12
Gm. Ruda Huta	18	21
Gm. Sawin	41	55
Gm. Siedliszcze	92	81
Gm. Wierzbica	9	19
Gm. Wojsławice	12	15
Gm. Żmudź	25	20
RAZEM	512	527

Do części kolizji drogowych zaistniałych w powiecie przyczyniła się nieprawidłowa infrastruktura drogowa - czyli najeżdżanie przez kierowców na wysep w jezdni.

W związku z utrzymującym się wysokim wskaźnikiem wypadków drogowych z udziałem niechronionych uczestników ruchu drogowego policjanci Komendy Miejskiej Policji w Chełmie podejmowali przedsięwzięcia zmierzające do ograniczenia tego zjawiska poprzez: stosowanie środków prawnych wobec pieszych sprawców wykroczeń, kierujących nieudzielających pierwszeństwa pieszym na przejściach dla pieszych oraz represjonowanie w porze wieczorowo – nocnej kierowców rowerami bez wymaganego przepisami oświetlenia.

W ramach wykonywanych działań prewencyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, policjanci Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Chełmie ujawnili łącznie **22 837** wykroczeń (w 2023 roku: 22 666), tj. o 171 więcej, gdzie wobec sprawców wykroczeń skierowano **650** wniosków o ukaranie do sądu (w 2023 roku: 440), tj. o 210 więcej oraz nałożyli łącznie **19 679** mandatów karnych (w 2023 roku: 19 252 mandaty), tj. o 427 więcej.

WNIOSKI OGÓLNE

Odnosząc się do przedstawionych powyżej danych należy stwierdzić, że zadania realizowane przez policjantów Komendy Miejskiej Policji w Chełmie przełożyły się na zmniejszenie ogólnej ilości przestępstw w porównaniu do 2023 roku.

Dzięki działaniom funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Chełmie w dalszym ciągu wykrywalność przestępstw narkotykowych kształtuje się na bardzo wysokim poziomie. Represja za popełnione wykroczenia niewątpliwie przyczyniła się do poprawy bezpieczeństwa oraz porządku publicznego na terenie powiatu chełmskiego, zaś działania prowadzone przez funkcjonariuszy Policji na drogach powiatu przełożyły się na zmniejszenie odnotowanych wypadków drogowych.

ZAMIERZENIA NA 2025 ROK

1. Podniesienie skuteczności działań w zwalczaniu przestępstw oraz wykroczeń najbardziej uciążliwych społecznie, w tym poprzez zapewnienie właściwego czasu reakcji na zdarzenie.
2. Dążenie do utrzymania trendu spadku przestępczości pospolitej z jednoczesnym podniesieniem wykrywalności.
3. Wzrost skuteczności działań ukierunkowanych na zwalczanie przestępczości narkotykowej, gospodarczej i cyberprzestępczości.
4. Wzrost efektywności działań ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprzez kierowanie optymalnej liczby funkcjonariuszy ruchu drogowego do służby na drogach.
5. Podniesienie skuteczności zabezpieczenia mienia od sprawców przestępstw oraz odzyskiwanie utraconego mienia.
6. Podniesienie skuteczności działań związanych z poszukiwaniem osób zaginionych oraz ukrywających się przed organami ścigania, w szczególności poszukiwanych na podstawie listów gończych.

Nadbużański Oddział Straży Granicznej

Na terenie powiatu chełmskiego zadania NOSG realizują nw. jednostki organizacyjne:

1. Placówka Straży Granicznej w Woli Uhruskiej

Placówka ta ochrania odcinek granicy państwowej od zn. gr. 1012 do zn. gr. 1041 o długości 29,57 km i jest to wyłącznie granica rzeczna z Ukrainą przebiegająca środkiem koryta rzeki granicznej Bug.

W rejonie odpowiedzialności służbowej placówki znajdują się następujące gminy powiatu chełmskiego: Sawin, Ruda Huta oraz część gminy Dorohusk.

2. Placówka Straży Granicznej w Dorohusku.

Placówka ochrania odcinek granicy państwowej od zn.gr. 966 do zn. gr. 1012 o długości 38,77 km i jest to wyłącznie granica rzeczna z Ukrainą przebiegająca środkiem koryta rzeki granicznej Bug. W rejonie odpowiedzialności służbowej placówki znajdują się następujące gminy powiatu chełmskiego: Kamień, Chełm, część gminy Dorohusk. PSG w Dorohusku obsługuje przejścia graniczne: drogowe oraz kolejowe.

3. Placówka Straży Granicznej w Skryhiczynie

Placówka ta ochrania odcinek granicy państwowej od zn. gr. 931 do zn. gr. 966 o długości 29,89 km i jest to wyłącznie granica rzeczna z Ukrainą przebiegająca środkiem koryta rzeki granicznej Bug.

W rejonie odpowiedzialności służbowej placówki znajdują się następujące gminy powiatu chełmskiego: Dubienka, Białopole i Żmudź.

Dodatkowo na terenie powiatu chełmskiego zadania realizują funkcjonariusze komórek organizacyjnych komendy oddziału oraz funkcjonariusze innych placówek NOSG w ramach współdziałania z placówkami wymienionymi powyżej.

Ochrona granicy państwowej oraz zwalczanie przestępczości granicznej, w tym zorganizowanych jej form, jest priorytetowym zadaniem Straży Granicznej. Oprócz działań bezpośrednich podejmowanych przez funkcjonariuszy placówki po stwierdzeniu faktu dokonania przestępstwa lub wykroczenia w szerokim zakresie prowadzone są działania prewencyjne. Efekt prewencji uzyskuje się między innymi poprzez legitymowanie osób i kontrolę pojazdów przebywających w rejonie granicy państwowej oraz odprawę graniczną w przejściach granicznych.

W celu określenia szczegółów prowadzonych działań w analizie przedstawiono wyniki uzyskane w poszczególnych obszarach w okresie całego 2024 r. Dane dotyczące efektów uzyskanych

w przedmiotowym zakresie przez placówki SG i komórki organizacyjne NOSG działające na terenie powiatu chełmskiego przedstawiono w tabelach poniżej.

Ilość osób legitymowanych i skontrolowanych pojazdów

W 2024 r. w toku realizowanych zadań funkcjonariusze nw. placówek wylegitymowali łącznie 38 922 osoby oraz skontrolowali 23 529 pojazdów:

Ilość wylegitymowanych osób	
Wola Uhruska	4 542
Dorohusk	27 974
Skryhiczyn	6 406
Razem	38 922

Ilość skontrolowanych pojazdów	
Wola Uhruska	2 866
Dorohusk	18 442
Skryhiczyn	2 221
Razem	23 529

Ilość osób zatrzymanych

Łącznie funkcjonariusze NOSG działający na terenie powiatu chełmskiego zatrzymali 96 sprawców przestępstw i wykroczeń:

Ilość zatrzymanych osób	
Wola Uhruska	7
Dorohusk	77
Skryhiczyn	12
Razem	96

Ilość przeprowadzonych działań kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP (powiat chełmski).

W okresie styczeń-grudzień 2024 na terenie powiatu chełmskiego przeprowadzono łącznie 122 kontrole legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP, w ramach których wylegitymowano 160 cudzoziemców:

Ilość kontroli legalności pobytu cudzoziemców		
	Ilość kontroli	Osoby wylegitymowane
Wola Uhruska	5	7
Dorohusk	101	135
Skryhiczyn	16	18
Razem	122	160

Ruch graniczny osób i środków transportu w przejściach granicznych podległych PSG w Dorohusku (dot. drogowego i kolejowego przejścia granicznego w Dorohusku).

W przejściach granicznych zlokalizowanych na terenie powiatu chełmskiego (w drogowym i kolejowym przejściu granicznym w Dorohusku) w 2024 r. granicę państwową przekroczyło 2 186 796 podróżnych i 358 434 środków transportu:

Ruch graniczny osób w dpj i kpg w Dorohusku	
dpj w Dorohuski	1 367 379
kpg w Dorohusku	819 417
Razem	2 186 796

Ruch graniczny środków transportu w dpj i kpg w Dorohusku	
dpj w Dorohuski	350 763
kpg w Dorohusku	7 671
Razem	358 434

W tym w ramach Małego Ruchu Granicznego granicę przekroczyło 2 012 osób.

Niezezwole nie na wjazd do Polski.

W okresie styczeń-grudzień 2024 r. funkcjonariusze placówki w Dorohusku nie zezwolili na wjazd do Polski łącznie 2 948 cudzoziemcom.

Ujawniony przemysł towarów.

Z uwagi na skalę problemu, jakim jest przemysł oraz dystrybucja towarów nielegalnie wprowadzonych do obrotu, zjawisko to rozpoznawane jest jako istotne zagrożenie we wszystkich placówkach podległych NOSG, w tym również zlokalizowanych na terenie powiatu chełmskiego. Należy zaznaczyć, że służbą właściwą do kontroli przewozu towarów, a w szczególności wprowadzania towarów na obszar RP (UE) w przejściach granicznych jest Krajowa Administracja Skarbowa.

Wartość ujawnionego przemysłu w zł	
Wola Uhruska	5 692, 47 zł
Dorohusk	2 128 241,29 zł
Skryhiczyn	2 544,48 zł
Razem	2 136 478,24 zł

Ujawnione pojazdy pochodzące z przestępstwa.

Kolejnym ważnym obszarem aktywności Straży Granicznej jest zwalczanie przestępczości samochodowej. Proceder polegający na wyprowadzaniu z terytorium RP samochodów pochodzących z przestępstwa (często luksusowych) na terytorium Ukrainy czy Białorusi jest poważnym problemem, w który zaangażowane są zorganizowane grupy przestępcze. PSG w Dorohusku znajduje się na jednym z najaktywniejszych szlaków przerzutowych, o czym świadczą dane przedstawione poniżej.

Ilość i wartość pojazdów pochodzących z przestępstwa zatrzymanych przez PSG w Dorohusku	
ilość	8
wartość	2 015 000,00 zł

Współpraca z innymi służbami i instytucjami

Realizując ustawowe zadania Komenda NOSG i Placówki SG położone na terenie powiatu chełmskiego współdziałają z licznymi instytucjami krajowymi, m.in. z: Komendą Miejską Policji w Chełmie, Komendą Miejską Straży Pożarnej w Chełmie, Krajową Administracją Skarbową, Urzędem Pracy, Państwową Strażą Rybacką oraz innymi podmiotami.

Skutecznie realizowana jest również współpraca ze służbami granicznymi Ukrainy. W ramach aparatu Pełnomocnika Granicznego prowadzone jest ściśle współdziałanie z 6 Wołyńskim Oddziałem Granicznym Państwowej Służby Granicznej Ukrainy i 7 Karpackim Oddziałem Granicznym Państwowej Służby Granicznej Ukrainy. Ponadto NOSG efektywnie realizuje misje inicjowane przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej – FRONTEX, kierując funkcjonariuszy do wsparcia działań służb granicznych w państwach partnerskich.

Skutecznym narzędziem współpracy służb granicznych Polski i Ukrainy jest punkt konsultacyjny w drogowym przejściu granicznym Dorohusk-Jagodzin. Głównym zadaniem punktu jest wymiana informacji niezbędnych dla efektywnej współpracy służb, szczególnie w zakresie: zmian w ustawodawstwie stron, czynników utrudniających przekraczanie granicy, sytuacji nadzwyczajnych oraz przekroczeń granicy państwowej wbrew przepisom.

Główne zadania i kierunki działania placówki

Nadbużański Oddział Straży Granicznej w analizowanym okresie realizowała zadania określone w ustawie o Straży Granicznej oraz innych aktach prawnych zgodnie z właściwością. Główne kierunki działań to:

- ochrona granicy państwowej;
- organizowanie i dokonywanie kontroli ruchu granicznego;
- wydawanie zezwoleń na przekraczanie granicy państwowej, w tym wiz;
- rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w zakresie właściwości Straży Granicznej;

- zapewnienie bezpieczeństwa w komunikacji międzynarodowej i porządku publicznego w zasięgu terytorialnym przejścia granicznego, a w zakresie właściwości Straży Granicznej także w strefie nadgranicznej;
- przeprowadzanie kontroli bezpieczeństwa w zasięgu terytorialnym przejścia granicznego oraz w środkach transportu w komunikacji międzynarodowej;
- prowadzenie czynności w celu rozpoznawania i przeciwdziałania zagrożeniom terroryzmem;
- osadzanie i utrzymywanie znaków granicznych na lądzie oraz sporządzanie, aktualizacja i przechowywanie granicznej dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej;
- ochrona nienaruszalności znaków i urządzeń służących do ochrony granicy państwowej;
- zapobieganie transportowaniu, bez zezwolenia wymaganego w myśl odrębnych przepisów, przez granicę państwową odpadów, szkodliwych substancji chemicznych oraz materiałów jądrowych i promieniotwórczych, a także zanieczyszczaniu wód granicznych;
- zapobieganie przemieszczaniu, bez zezwolenia wymaganego w myśl odrębnych przepisów, przez granicę państwową środków odurzających i substancji psychotropowych oraz broni, amunicji i materiałów wybuchowych;
- przeprowadzanie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców, powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom;
- wykonywanie zadań określonych w innych ustawach.

Ponadto, w ramach realizacji zadań NOSG kontynuował współpracę z innymi organami i instytucjami, w tym przedstawicielami lokalnych władz samorządowych powiatu chełmskiego.

Podsumowanie

Straż Graniczna jest jednym z elementów w systemie służb porządku publicznego RP. Wykonując ustawowe zadania niewątpliwie przyczynia się do podniesienia poczucia bezpieczeństwa obywateli. W odniesieniu do powiatu chełmskiego potwierdzeniem tego są wyniki uzyskane przez funkcjonariuszy Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w toku działalności służbowej. Wzorem lat ubiegłych NOSG w dalszym ciągu będzie aktywnie realizował przedsięwzięcia mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, koncentrując się na przeciwdziałaniu zagrożeniom, mającym wpływ na poziom bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu Chełmskiego. Funkcjonariusze NOSG będą włączać się w działalność edukacyjną zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w rejonach przygranicznych i w każdym innym miejscu, gdzie zaistnieje taka potrzeba. Dotychczas współpraca w zakresie profilaktyki i prewencji ze służbami porządku publicznego i organami administracji publicznej w powiecie chełmskim układała się na wysokim poziomie. Mając na uwadze realizację zadań SG mających wpływ na bezpieczeństwo publiczne należy podkreślić, że współdziałanie w przedmiotowym zakresie będzie kontynuowane i rozwijane.

Państwowa Straż Pożarna w Chełmie

Główne kierunki działań Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Chełmie to kontrole obiektów ze względu na bezpieczeństwo przeciwpożarowe. Ocena przestrzegania przepisów przeciwpożarowych. Opracowanie na podstawie analizy i oceny zagrożenia powiatu chełmskiego i miasta Chełm planu czynności kontrolno – rozpoznawczych, jego wdrożenie i realizacja.

Czynności kontrolno-rozpoznawcze z zakresu ochrony przeciwpożarowej w 2024 roku realizowano w oparciu o roczny plan czynności kontrolno – rozpoznawczych. W planie przewidziano 50 kontroli, dodatkowo przeprowadzono czynności związane z odbiorem obiektów budowlanych oraz wystawieniem opinii dot. m.in. wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, imprez masowych bądź w związku z miejscami magazynowania odpadów.

Łącznie zrealizowano 112 czynności kontrolno-rozpoznawczych (na terenie powiatu chełmskiego przeprowadzono 68). Czynności planowe stanowiły 51,78 % ogólnej ilości przeprowadzonych kontroli (w 2023 r. czynności planowe stanowiły 44,34 %).

Wg rodzaju kontroli przeprowadzono:

- 81 kontroli podstawowych, w tym sprawdzających jednocześnie (na terenie powiatu chełmskiego 50 kontroli),

- 31 odbiorów obiektów (na terenie powiatu chełmskiego 19 odbiorów).

Kontrolami objęto ogółem 169 obiektów (na terenie powiatu chełmskiego 124 obiekty), stwierdzając 268 nieprawidłowości (na terenie powiatu chełmskiego 150 nieprawidłowości) w zabezpieczeniu przeciwpożarowym w wyniku, których wszczęto:

- postępowanie administracyjne: wydano ogółem 22 decyzje administracyjne w celu usunięcia nieprawidłowości,
- postępowanie egzekucyjne: wydano 6 upomnień w związku ze stwierdzeniem niewykonania obowiązków określonych w decyzjach, których termin realizacji upłynął.

Wydano również 34 opinie dotyczące bezpieczeństwa pożarowego obiektów i terenów w związku z:

- organizacją imprez masowych,
- letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży,
- utworzeniu placówek oświatowych, itp.

Ponadto realizowano działania związane z zadaniami ustawowymi, tj. uzgadnianie operatorów przeciwpożarowych w formie postanowień oraz kontrole w zakresie oceny spełniania wymagań przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej w miejscach zbierania, przetwarzania oraz wytwarzania odpadów lub warunków ochrony przeciwpożarowej określonych przy wydawaniu zezwolenia na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów, pozwoleń na wytwarzanie odpadów uwzględniającego przetwarzanie odpadów oraz pozwoleń na wytwarzanie odpadów.

Przeprowadzono 9 kontroli obiektów i terenów, w obrębie których gromadzone są odpady, wydano 7 postanowień w sprawie uzgodnienia warunków ochrony przeciwpożarowej w miejscach magazynowania, zbierania, przetwarzania, wytwarzania, etc. odpadów.

Na podstawie miesięcznych wykazów przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych opracowano zbiorcze informacje wyników kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych.

Zbiorcze zestawienia zostały przesłane do KW PSP w Lublinie. Dane ujęte w zestawieniach posłużyły do opracowania dla Starostwa Powiatowego w Chełmie i Urzędu Miasta Chełm rocznych informacji o stanie bezpieczeństwa pożarowego.

Na podstawie informacji uzyskanej ze strony internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej (oraz wniosków stron) nt. organizatorów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży przeprowadzono w 2024 r. 3 kontrole w 3 obiektach przewidzianych na wypoczynek dzieci i młodzieży. Na podstawie otrzymanych zawiadomień od organów samorządowych uzgadniano projekty planów zagospodarowania przestrzennego lub projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin powiatu chełmskiego uwzględniając zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, w tym zaopatrzenie wodne, drogi dojazdowe, zagrożenia wynikające z użytkowania obiektów, itp.

Zaopiniowano 9 wniosków, związanych z projektami planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na terenie powiatu chełmskiego.

Czynności kontrolno-rozpoznawcze z zakresu ochrony przeciwpożarowej dot. oceny zgodności wykonania obiektów budowlanych z projektami budowlanymi realizowano na podstawie otrzymanych od inwestorów zgłoszeń w zależności od parametrów obiektu (kategoria zagrożenia ludzi, gęstość obciążenia ogniowego, zagrożenie wybuchem, powierzchnia strefy pożarowej, wysokość). W 2024 r. przeprowadzono łącznie 31 czynności odbiorowych, natomiast w 14 przypadkach wniesiono sprzeciw, uwagi bądź zastrzeżenia w sprawie uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektów.

Przeprowadzono 36 pogadek (w tym pokazy sprzętu pożarniczego, prelekcje) – łącznie dla 2593 osób, tj. dzieci i młodzieży szkolnej z terenu miasta i powiatu Chełmskiego w ramach realizacji różnorodnych programów edukacyjnych. Tematyką pogadek były zagadnienia kampanii społecznych i akcji informacyjnych takich jak: kampania społeczna "Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa", „Stop pożarom traw”, działania pod nazwą "Bezpieczne wakacje", "Bezpieczne ferie", "Bezpieczeństwo nad wodą". Pogadanki wygłaszano również podczas nadzorowania ćwiczeń ewakuacyjnych.

Przekazywano za pośrednictwem rzecznika prasowego do środków masowego przekazu informacje dotyczące bezpieczeństwa pożarowego w wybranych grupach obiektów oraz apele dotyczące bezpieczeństwa pożarowego w wybranych grupach obiektów.

Umieszczano materiały edukacyjne i informacyjne na stronie internetowej www.strazchelm.pl w zakładce porady. Zamieszczano apele i porady na stronach internetowych Komendy, <http://www.strazchelm.pl> oraz <https://www.facebook.com/kmpspchelm> (np. dot. zagrożeń ze strony tlenku węgla i rozporządzenia w sprawie ograniczenia używania wyrobów pirotechnicznych).

W 2024 r. Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Chełmie przy współudziale Komendy Miejskiej PSP w Chełmie zorganizował powiatowe eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej.

Prokuratura Rejonowa w Chełmie

W ramach realizacji zadań z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli za 2024 rok Prokuratura Rejonowa w Chełmie w swojej pracy bieżącej realizowała poniższe zadania.

Na tablicy ogłoszeń jednostki umieszczone zostały wykazy instytucji z terenu miasta Chełm zajmujących się działalnością na rzecz ofiar przestępstw, informacja o możliwości skorzystania z mediacji z podaniem listy mediatorów. Dostępna jest również informacja o możliwości skorzystania z pomocy materialnej w przypadkach przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, oraz informacja o możliwości skorzystania z pomocy wyspecjalizowanych instytucji niosących pomoc ofiarom wypadków i ich rodzin. Ponadto w Prokuraturze Rejonowej w Chełmie interesantów przyjmowano bezpośrednio. Kontakt z interesantami nawiązywany był również drogą elektroniczną, jak i telefoniczną.

Kierownictwo Prokuratury, jak też prokuratorzy przyjmowali interesantów zgłaszających się do tutejszej jednostki z poważnymi problemami dotyczącymi przemocy w rodzinie i w najbliższym otoczeniu. Osobom takim udzielano informacji o przysługujących uprawnieniach i możliwościach podejmowania skutecznych działań w celu ochrony osób pokrzywdzonych takimi przestępstwami.

Prokuratura Rejonowa w Chełmie wzorem lat ubiegłych uczestniczyła w akcji pod nazwą : Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem, polegającej na pełnieniu specjalnych dyżurów przez Prokuratora Rejonowego, jego Zastępców i wyznaczonych prokuratorów. Zgłaszające się osoby były szeroko informowane odnośnie stosownych przepisów prawa karnego materialnego, karnego procesowego, oraz z innych dziedzin prawa, np. cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego, administracyjnego czy prawa pracy.

Jednostka uczestniczyła również w akcji Tygodnia Mediacji i Międzynarodowego Dnia Mediacji. W ramach tej akcji udzielane były informacje osobom zainteresowanym zasadami i trybem postępowania mediacyjnego przez prokuratorów pełniących w tym czasie dyżury.

Istotnym elementem realizacji Programu ochrony osób było podejmowanie ścisłej współpracy z lokalnymi mediami, w celu rzetelnego informowania społeczności lokalnej o faktycznym stanie bezpieczeństwa, a w tym o prowadzonych postępowaniach bulwersujących opinię publiczną, a w dalszej konsekwencji zapobieganiu naruszeniom prawa.

Nadmienić w tym miejscu należy, iż zgodnie z ustawą z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze głównym zadaniem Prokuratury jest strzeżenie praworządności oraz czuwanie nad ściganiem przestępstw, a co za tym idzie zasadniczą część podejmowanych przez naszą jednostkę czynności jest ukierunkowana na wypełnianie tegoż zadania. Profilaktyka ma znaczenie uzupełniające do głównej działalności Prokuratury i sprowadza się głównie do współdziałania z innymi powołanymi do tego instytucjami, zwłaszcza z Komendą Miejską Policji w Chełmie, Strażą Graniczną, Urzędem Celno-Skarbowym w Lublinie, Zespołem Kuratorskim Służby Sądowej w Chełmie, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Chełmie, Zespołem Interdyscyplinarnym.

Prokuratorzy realizujący zadania z zakresu prawa cywilnego, administracyjnego i innych postępowań określonych odrębnymi ustawami, podejmowali szereg zadań stanowiących w istocie realizację programu ochrony osób, oraz działania prewencyjne i społeczne. W tym zakresie, w 2024 r., prokuratorzy przeprowadzili łącznie 88 postępowań zarejestrowanych w urządzeniach ewidencyjnych Pc, Pa, Pn. Działania te polegały m.in. na wnoszeniu do Sądu :

- wniosków o skierowanie o przymusowe leczenie od alkoholu
- pozwów o zaprzeczenie i ustalenie ojcostwa
- wniosków o pozbawienie i ograniczenie władzy rodzicielskiej.

Prokuratorzy również badali sprawy pod kątem zgodności z prawem wydanych decyzji administracyjnych, jak też brali udział w postępowaniach przed Sądem Rodzinnym i Nieletnich o czyny karalne popełnione przez nieletnich, zarówno w postępowaniach wychowawczych jak i poprawczych.

Ponadto Prokurator Rejonowy uczestniczył w sesjach Rady Powiatu, posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Miasta Chełm, a Z-ca Prokuratora Rejonowego w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Odnosząc się do kwestii wniosków z realizacji zadań stwierdzić należy, że w roku 2024 Prokuratura Rejonowa w Chełmie w całości zrealizowała założenia tegoż programu w części jej dotyczące. Wszystkie elementy wskazane w założeniach programowych, zgodnie z corocznymi informacjami, zostały wypełnione. Oceniając podejmowane działania należy dojść do przekonania, iż każdy obywatel ma szeroką możliwość uzyskania stosownej informacji i pomocy ze strony prokuratury. Codziennie w godzinach 9.00 - 15.00, zaś w każdy poniedziałek do godziny 18.00, zgodnie ze stosownym zarządzeniem Prokuratora Rejonowego, przyjmowani są interesanci. Analizując treść pism wpływających do prokuratury oraz problemów zgłaszanych przez interesantów stwierdzam, iż są oni

bardzo dobrze zorientowani w przysługujących im uprawnieniach i mają wiedzę o instytucjach udzielających stosownej pomocy. Powyższe należy wiązać z szeroką kampanią informacyjną lokalnych mediów oraz dostępem do Internetu.

Powiatowy Inspektor Weterynaryjny

Nadzór nad ochroną zdrowia zwierząt

W obszarze ochrony zdrowia zwierząt zrealizowano 531 planowych kontroli i 273 nieplanowane kontrole. W wyniku stwierdzenia naruszenia prawodawstwa weterynaryjnego nałożonych zostało 31 mandatów karnych na sumę 5 350,00 PLN oraz jedną karę administracyjną w wysokości 2 146,64 PLN.

Liczba wykonanych badań monitoringowych (kontrolnych) w kierunku poszczególnych jednostek chorobowych.

Nazwa choroby	Gatunek	Liczba przebadanych stad	Liczba przebadanych zwierząt
Pryszczycza	Bydło	10	10
	Świnie	0	0
Choroba pęcherzykowa świń	Świnie	10	10
Klasyczny pomór świń	Świnie	29	88
	Dziki	0	48
TSE (BSE/Scrapie)	Bydło	67	103
	Owce	10	58
	Kozy	4	6
Gruźlica bydła	Bydło	203	2 677
Bruceloza bydła	Bydło	174	1 509
Bruceloza kóz i owiec	Owce i kozy	22	64
Enzootyczna białaczka bydła	Bydło	174	1 509
Wścieklizna lisów wolno żyjących	Lisy	x	74
Choroba niebieskiego języka	Bydło	5	13
	Owce	1	1
IBR/IPV	Bydło	8	14
Gorączka Q	Bydło	6	12
	Owce i kozy	2	2
Nisko zjadliwa grypa ptaków	Drób	14	140
	Ptaki dzikie	X	0
Wysoko zjadliwa grypa ptaków	Drób	6	410
	Ptaki dzikie	X	8

W 2024 r. na terytorium powiatu chełmskiego wystąpiły następujące choroby zakaźne zwierząt podlegające obowiązkowi zwalczania*:

NAZWA CHOROBY	LICZBA OGNISK	LICZBA CHORYCH LUB ZAKAŻONYCH** ZWIERZĄT (w sztukach, jeżeli nie wskazano inaczej)	GATUNEK
Afrykański Pomór Świń	36	36	Dzik

W 2024 r. na terytorium powiatu chełmskiego wystąpiły następujące choroby zakaźne zwierząt podlegające obowiązkowi rejestracji*:

NAZWA CHOROBY	LICZBA OGNISK	LICZBA CHORYCH LUB ZAKAŻONYCH** ZWIERZĄT (w sztukach, jeżeli nie wskazano inaczej)	GATUNEK
Warroza	1	50 pni	pszczoła
Włośnica	4	4	dzik

W celu likwidacji wścieklizny u lisów wolno żyjących, corocznie wojewódzcy lekarze weterynarii przeprowadzają akcje szczepień tych zwierząt przeciwko wściekliznie na terenie administrowanych przez nich województw. Podczas szczepienia lisów w roku 2024 na terenie powiatu chełmskiego przeprowadzono 3 akcje szczepienia lisów wolno żyjących. Wyłożono następującą liczbę dawek szczepionki:

Tabela 7

	Całkowita liczba dawek szczepionki	Liczba dawek szczepionki/km ²
Akcja wiosenna	250 ^{a)}	33,33
Akcja jesienna	250 ^{b)}	33,33
Akcja jesienna dodatkowa	250	33,33

Bezpieczna żywność pochodzenia zwierzęcego

Pozyskiwanie, chów, wytwarzanie, oczyszczanie, ubój, rozbiór, przetwarzanie, pakowanie, przepakowywanie, przechowywanie lub transport to czynności składowe „produkcji”, nad którymi ma nadzór Inspekcja Weterynaryjna. Kontrole urzędowe są konieczne, w celu sprawdzenia, że podmioty działające na rynku spożywczym stosują się do przepisów w zakresie higieny i bezpieczeństwa żywności.

Przeprowadzono łącznie 208 kontroli. Raport z kontroli stanu sanitarnego obiektów w zakresie higieny produktów pochodzenia zwierzęcego prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie		Liczba	Kwota - w zł
0		1	2

Przeprowadzo ne kontrole	ogółem		1	171	x
	środków transportu		2	18	x
	środków transportu o złym stanie sanitarnym		3	0	x
Kary pieniężne wymierzone w drodze decyzji administracyjnej			4	0	0
Sprawy skierowane do sądów i prokuratury	Ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia		5	0	x
	Kodeks wykroczeń		6	0	x
	Ustawa o produktach pochodzenia zwierzęcego		7	0	x
Mandaty karne	Kodeks wykroczeń	8	8	1	100
		9	9	0	0
		10	10	0	0
		11	11	0	0
		12	12	0	0
	Ustawa o bezpieczeństw ie żywności i żywienia	13	13	2	300
		14	14	0	0
		15	15	0	0
		16	16	0	0
		17	17	0	0
		18	18	0	0
		19	19	0	0
		20	20	0	0
		21	21	0	0

Graniczny Inspektorat Weterynarii w Dorohusku

Graniczny Inspektorat Weterynarii w Dorohusku zasięgiem działania w 2024 r. obejmował:

Kolejowe Przejście Graniczne w Dorohusku, na którym dokonywano weterynaryjnej kontroli granicznej pasz i pasz leczniczych bez materiałów paszowych pochodzących z tkanek zwierząt oraz pasze pochodzenia niezwierzęcego objęte warunkami lub środkami, o których mowa w art. 47 ust. 1 lit. d), e) lub f) rozporządzenia (UE) 2017/625 (PNAO-NHC (feed) – NT).

Drogowe Przejście Graniczne w Dorohusku, gdzie kontrolowano dobrostan zwierząt opuszczających teren UE, a także dokonywano weterynaryjnej kontroli granicznej produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia dla ludzi - HC, nieprzeznaczonych do spożycia dla ludzi - NHC/ za wyjątkiem chłodzonych – NHC-T(CH)/, oraz zwierząt - O/ za wyjątkiem zw. kopytnych – U, E/ oraz pasze pochodzenia niezwierzęcego objęte warunkami lub środkami, o których mowa w art. 47 ust. 1 lit. d), e) lub f) rozporządzenia (UE) 2017/625 (PNAO-NHC (feed) – NT).

W ramach współpracy ze służbami granicznymi na bieżąco konsultowano i wyjaśniano wszelkie wątpliwości związane z praktycznym aspektem kierowania przez Urząd Celny w Dorohusku przesyłek do urzędowej kontroli granicznej z szczególnym uwzględnieniem przesyłek tranzytowych na wyjeździe z UE. W 2024 r. przeprowadzono w UC w Dorohusku kontrolę dokumentacji celnej w zakresie

prawidłowości kierowania przesyłek do urzędowej kontroli granicznej. W trakcie ww. kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W związku z koncepcją budowy terminala samochodowego w Okopach, w ubiegłym roku odbywały się liczne spotkania z przedstawicielami Lubelskiego Zarządu Obsługi Przejść Granicznych w Chełmie głównie w sprawach ramowych zasad współpracy, rozbudowy Drogowego Przejścia Granicznego w Dorohusku oraz wstępnych planów budowy Terminala Samochodowego w Okopach dla ruchu towarowego, w których uczestniczył również Wojewoda Lubelski i służby działające na Drogowym Przejściu Granicznym w Dorohusku.

Od początku 2024 r. do 22.04.2024 trwała blokada Drogowego Przejścia Granicznego w Dorohusku zorganizowana przez organizacje rolnicze, które protestowały przeciwko zwiększonemu importowi żywności, zbóż i materiałów paszowych z Ukrainy. Powyższe sprawiło, że ilość kontroli urzędowych żywności i pasz pochodzenia roślinnego zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. na Kolejowym Przejściu Granicznym w Dorohusku zrealizowano ogółem - w wozie /imporcie/ - 808 kontroli pasz.

W ramach krajowego monitoringu pasz pobrano i przekazano do uprawnionych laboratoriów 55 próbek pasz do badań (w których stwierdzono przekroczoną zawartość mikotoksyn w wywarze gorzelnianym kukurydzianym z UA, przekroczoną zawartość dioksyn w kwasach tłuszczowych z UA oraz obecność glifosatu w ziarnie sorgo z UA), a w ramach dodatkowego monitoringu pasz, wprowadzonego przez GLW w 2024 r. pobrano i przekazano do laboratorium uprawnionego w Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach 85 próbek pasz do badań (w których nie stwierdzono obecności, przekroczenia dopuszczonych norm).

W 2024 r. na kolejowym Przejściu Granicznym w Dorohusku cztery kontrole otrzymały wynik negatywny (łącznie 20 wagonów), transporty zostały zawrócone do nadawcy. Główną przyczyną kontroli negatywnych było zawilgocenia, pleśnie, nieswoisty zgniły zapach.

W 2024 r. na Drogowym Przejściu Granicznym w Dorohusku skontrolowano 183 transport, sprawdzając dobrostan zwierząt eksportowanych z Unii Europejskiej do krajów trzecich.

W 2024 r. na Drogowym Przejściu Granicznym w Dorohusku wykonano ogółem 10 467 urzędowych kontroli granicznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chełmie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chełmie prowadził w 2024 r. działania na rzecz bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego poprzez realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego wynikających z Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) oraz Narodowego Programu Zdrowia.

Sytuacja epidemiologiczna powiatu chełmskiego była stale monitorowana, prowadzono bieżącą działalność przeciwepidemiczną oraz nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, szczególnie tych, które występują ogniskowo i stanowią szczególny problem zdrowotny w kontekście sytuacji epidemiologicznej na terenie kraju, Unii Europejskiej oraz państw sąsiadujących. Przeprowadzana była analiza występowania chorób zakaźnych, weryfikacja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne i zakażenia. Przeprowadzano dochodzenia epidemiologiczne, podejmowano działania mające na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne.

Sprawowano nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych, procesem dystrybucji i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych. Przeprowadzano kontrolę dokumentacji dotyczącej szczepień ochronnych oraz analizę wykonywania obowiązkowych szczepień ochronnych. Propagowano szczepienia zalecane w tym przeciwko HPV dla dzieci między 9 a 14 rokiem życia oraz przeciwko krztuścowi dla kobiet w ciąży od ukończeniu 27 tygodnia do 36 tygodnia ciąży. Uodpornienie dzieci i młodzieży utrzymuje się na dobrym poziomie. Skutkuje to korzystną sytuacją epidemiologiczną między innymi: poliomyelitis, tężca, błonicy, odry, różyczki, nagminnego zapalenia przyusznic, wzw typu B. Obserwowany jest wzrost liczby osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Obowiązek ten jest egzekwowany wobec rodziców/opiekunów prawnych w oparciu o obowiązujące przepisy.

Nadzorowano również stan sanitarno–higieniczny podmiotów leczniczych. Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą ocenia się, że stan placówek pod względem sanitarno-higienicznym jest dobry.

Realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego w ramach nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia przeprowadzano kontrole w zakładach produkcyjnych, zbiorowego żywienia otwartego, zamkniętego, placówkach obrotu żywnością oceniając stan sanitarny obiektów oraz jakość produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, stosowanie substancji dodatkowych do żywności, prawidłowość znakowania żywności oraz suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Stan higieniczno-sanitarny obiektów był dobry. Badania wody, żywności i materiałów do kontaktu ze środkami spożywczymi przeprowadzały Laboratorium PSSE w Chełmie oraz inne akredytowane laboratoria funkcjonujące w Zintegrowanym Systemie Badania Żywności.

W ramach nadzoru nad stanem bezpieczeństwa i higieny w odniesieniu do pomieszczeń oraz wymagań w stosunku do wyposażenia i sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych, szkołach wyższych oraz ośrodkach wypoczynku, prowadzono kontrole sanitarne w zakresie zapewnienia przez ww. placówki właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów, w szczególności należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń sanitarnych oraz jego wyposażenia, właściwej infrastruktury do funkcjonowania oddziałów przedszkolnych, właściwych warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego oraz zajęć ruchowych, w tym należytego stanu urządzeń sportowych i urządzeń stanowiących wyposażenie placów zabaw. Dokonywano również ocen żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty pod kątem zgodności obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Prowadzono nadzór nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi, jakością wody w instalacjach wody ciepłej pod kątem wykrywania bakterii *Legionella* sp., jak również w okresie letnim nad jakością wody w kąpieliskach. Prowadzono ogólnopolski informacyjny Serwis Kąpieliskowy. Stan sanitarno-techniczny wodociągów zbiorowego zaopatrzenia oraz indywidualnych ujęć wody eksploatowanych na terenie powiatu chełmskiego jest zadowalający. Wszystkie obiekty oparte są na ujęciach wód podziemnych, posiadają aktualne pozwolenia wodno-prawne. Skontrolowano obiekty użyteczności publicznej typu: zakłady świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne i zakłady odnowy biologicznej, apteki, hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie, tereny rekreacyjne, place zabaw z piaskownicami, cmentarze, obiekty kulturalno-widowiskowe, parkingi, stacje PKP, przystanki. Stan sanitarno-higieniczny obiektów na nadzorowanym terenie w 2024 r. określono jako dobry. Większość obiektów jest remontowana i modernizowana w zależności od potrzeb, poziom świadczonych usług wzrasta dzięki inwestycjom w nowoczesne sprzęty i urządzenia. Pozytywnie oceniono stan sanitarny zakładów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne i zakłady odnowy biologicznej, a stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości były usuwane na bieżąco lub w terminach wyznaczonych w postępowaniach administracyjnych. Opiniowano projekty uchwał w sprawie regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach oraz o utworzenia kąpielisk na terenie powiatu. Prowadzono postępowania w zakresie wydawania pozwoleń na sprowadzanie zwłok na terytorium RP oraz na wykonywanie ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich.

Sprawowano również nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, polegający między innymi na identyfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy oraz podejmowano działania mające na celu ograniczenie wpływu czynników szkodliwych i uciążliwych na zdrowie pracujących. W zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przez pracodawców ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, rozporządzenia REACH, rozporządzenia CLP, przepisów dotyczących produktów biobójczych, kosmetyków, detergentów, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, skontrolowano warunki przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin, oznakowania opakowań i zbiorników tych substancji stosowanych w procesach technologicznych, spełniania wymogów prawnych dotyczących wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie. Prowadzono nadzór nad produktami kosmetycznymi, w tym kontrole

przestrzegania przepisów rozporządzenia oraz prawidłowości oznakowania ich opakowań. Realizowano również bieżące zadania wynikające z systemu RAPEX. Prowadzono także nadzór nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi, reprotoksycznymi i szkodliwymi czynnikami biologicznymi. Prowadzono nadzór nad przygotowaniem pracodawców do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Sprawowano nadzór w zakresie kontroli przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Wykonywanie zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizowane było poprzez kontrole przestrzegania wymagań higieniczno - zdrowotnych w opiniowanej dokumentacji projektowej, lokalizacji inwestycji oraz uczestnictwo w odbiorach obiektów budowlanych.

Działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia uwzględniały promowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Dorohusku.

Mając na celu utrzymanie właściwego poziomu bezpieczeństwa sanitarno – epidemiologicznego prowadzony jest całodobowy nadzór nad jakością zdrowotną przywożonych z zagranicy środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Drogowe przejście graniczne w Dorohusku:

W roku 2024 podczas granicznej kontroli sanitarnej skontrolowano 2 623 partie środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W związku z powyższym:

1. Wydano 932 dokumenty potwierdzające spełnianie wymagań zdrowotnych (37 dla materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz 895 dla środków spożywczych);
2. Wydano 21 dokumentów o niespełnianiu wymagań zdrowotnych dla środków spożywczych;
3. Wydano 22 decyzje zakazujące wprowadzenia towaru do obrotu jako środka spożywczego;
4. Wyrażono zgodę na przeprowadzenie kontroli sanitarnej w siedzibie odbiorcy dla 8 transportów środków spożywczych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 10 marca 2017r. w sprawie współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej z organami celnymi w zakresie granicznych kontroli sanitarnych (Dz. U. z 2017r., poz. 567);
5. Przekazano 1 przesyłkę do punktu kontroli zgodnie z *Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2019/2123 z dnia 10 października 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 w odniesieniu do przepisów dotyczących przypadków, w których kontrole identyfikacyjne i kontrole bezpośrednie niektórych towarów mogą być przeprowadzone w punktach kontroli, a kontrole dokumentacji mogą być przeprowadzone w pewnej odległości od punktów kontroli granicznej, oraz warunków, na jakich może to odbywać się z późn. zm.*
6. Pobrano do wstępnej oceny organoleptycznej ok. 651 prób środków spożywczych i materiałów do kontaktu z żywnością, w której zdyskwalifikowano 1 partię środka spożywczego – malina mrożona (obecność pleśni);
7. Pobrano do badań laboratoryjnych 187 prób środków spożywczych w celu oznaczenia m.in. poziomu pozostałości pestycydów, stężenia radioaktywności, poziomu zanieczyszczeń metalami ciężkimi, mykotoksynami, zanieczyszczeniami procesowymi. Na podstawie badań laboratoryjnych, z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów określonych w *rozporządzeniu (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniające dyrektywę Rady 91/414/EWG z późn. zm;* zdyskwalifikowano 17 partii towarów:
 - jedną partię herbaty zielonej (kraj pochodzenia surowca: Chiny);
 - jedną partię maliny mrożonej (kraj pochodzenia: Ukraina);
 - dwie partie pszenicy durum (kraj pochodzenia: Ukraina)
 - jedną partię kurkumy mielonej (kraj pochodzenia: Wietnam)
 - dwie partie gorczycy sarepskiej (kraj pochodzenia: Ukraina)
8. Produkty podlegające granicznej kontroli sanitarnej importowane były głównie z Ukrainy;

9. Najczęściej importowane towary: owoce świeże i mrożone (m.in. malina, jeżyna, czarny bez, truskawka, żurawina, borówka amerykańska, jagoda czarna), olej słonecznikowy rafinowany, olej słonecznikowy nierafinowany, wyroby czekoladowe i piekarnicze, nasiona gorczycy, groch, herbata, koncentrat soku jabłkowego, sosy, grzyby, dania błyskawiczne, materiały do kontaktu z żywnością: z tworzywa sztucznego, żeliwne (również pokryte emalią).
10. Nie przeprowadzono urzędowej kontroli żywności eksportowanej.
11. W 2024 r. w systemie iRASFF zgłoszono do Krajowego Punktu Kontaktowego w GIS 12 powiadomień o odrzuceniu na granicy w związku ze stwierdzonymi niezgodnościami. Dotyczyły one:
 - przesyłki wyrobów piekarniczych z Ukrainy - obecność niedozwolonego dodatku do żywności E171;
 - przesyłki herbaty zielonej (kraj pochodzenia surowca: Chiny) – przekroczenie NDP pozostałości pestycydów;
 - przesyłki maliny mrożonej z Ukrainy – przekroczenie NDP pozostałości pestycydów;
 - przesyłki mieszanych owoców zawierających żurawinę w ilości 25% w produkcie z Ukrainy: stwierdzono niezgodności w świadectwie urzędowym;
 - przesyłki ryżu z Chin – towar objęty *Decyzją wykonawczą Komisji z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie środków nadzwyczajnych w odniesieniu do niedozwolonego genetycznie zmodyfikowanego ryżu w produktach z ryżu pochodzących z Chin i uchylająca decyzję 2008/289/WE* – stwierdzono brak wymaganej ww. decyzją dokumentacji;
 - dwóch przesyłek nasion gorczycy sarepskiej z Ukrainy – przekroczenie NDP pozostałości pestycydów;
 - przesyłki maliny mrożonej z Ukrainy – stwierdzono obecność zapleśniałych owoców na podstawie wstępnej oceny organoleptycznej przeprowadzonej przez upoważnionego pracownika GSSE w Dorohusku;
 - przesyłki pieprznika jadalnego świeżego z Ukrainy - brak identyfikacji towaru – nr partii wpisany w świadectwie urzędowym różnił się od numeru partii na opakowaniach jednostkowych;
 - przesyłki kurkumy mielonej z Wietnamu – przekroczenie NDP pozostałości pestycydów;
 - 12 przesyłek pszenicy durum z Ukrainy - przekroczenie NDP pozostałości pestycydów, stwierdzone (do SCP zgłoszono dwa powiadomienia dot. ww. przesyłek).

Kolejowe przejście graniczne w Dorohusku:

W 2024 r. podczas granicznej kontroli sanitarnej skontrolowano 177 partii środków spożywczych. W związku z powyższym:

1. Wydano 51 dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań zdrowotnych;
2. Pobrano do wstępnej oceny organoleptycznej 38 prób środków spożywczych. Nie zdyskwalifikowano żadnej próby.
3. Pobrano do badań laboratoryjnych 26 prób środków spożywczych w celu oznaczenia m.in. cech organoleptycznych, obecności zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych, zanieczyszczeń procesowych. Badania nie wykazały niezgodności z przepisami prawa żywnościowego.;
4. Produkty podlegające granicznej kontroli sanitarnej importowane były z Ukrainy;
5. Najczęściej importowane towary to: cukier, oleje roślinne, wyroby czekoladowe;
6. Nie przeprowadzono urzędowej kontroli żywności eksportowej.

Podsumowanie:

1. W 2024 r. GSSE w Dorohusku obsłużyło ok. 5 600 wniosków o konsultację kierowanych przez Urząd Celny w systemie PKWD-Single Window.
2. W 2024 r. przeprowadzono mniejszą liczbę granicznych kontroli sanitarnych (ok. 1,5 razy) w porównaniu z rokiem ubiegłym. Przyczyny: wprowadzenie zakazu importu do Polski niektórych środków spożywczych z Ukrainy (m.in. pszenicy, rzepaku); protesty rolników, którzy blokowali płynny przepływ towarów.
3. W 2024 r. nadal był zawieszony ruch w odprawach samochodów osobowych na drogowym przejściu granicznym, aby zwiększyć przepustowość dla ruchu towarowego.
4. Import towarów z krajów trzecich odbywał się nieprzerwanie przez cały rok. Jednakże protesty rolników spowodowały, że w przeciągu całego roku przepływ tych towarów nie był płynny.
5. W 2024 r. w porównaniu do roku ubiegłego do badań laboratoryjnych pobrano ok. 15% więcej próbek.
6. Prowadzono wzmożony nadzór nad importem towarów z Ukrainy, który polegał na tym, że częstotliwość kontroli identyfikacyjnych i bezpośrednich towarów na środkach transportów

wynosiła ok. 100%, zwiększono częstotliwość poboru próbek do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczenia poziomu pozostałości pestycydów oraz przeprowadzono akcję kontrolną dot. bezpieczeństwa zdrowotnego cukru białego. Wstępna ocena organoleptyczna wykazała w 1 próbce maliny mrożonej obecność pleśni. Badania laboratoryjne w kierunku oznaczenia poziomu pozostałości pestycydów dla towarów pochodzących z Ukrainy wykazały niezgodność w 15 przesyłkach – 12 partiach pszenicy durum, 1 partii maliny mrożonej, 2 partii nasion gorczycy sarepskiej. Badania laboratoryjne cukru białego nie wykazały niezgodności.

7. Jakość zdrowotną towarów importowanych oceniono na poziomie podobnym jak w roku ubiegły.
8. Kolejki samochodów ciężarowych w kierunku wyjazdowym z terenu Unii Europejskiej, sięgające nawet kilkunastu kilometrów, tworzą się niezależnie od pracy Granicznej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Dorohusku, gdyż graniczną kontrolą sanitarną objęte są towary wprowadzane na teren Unii Europejskiej.

Oddział Nadzoru Sanitarnego

1. W roku 2024 Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologicznej w Dorohusku kontynuowała działania informacyjne, edukacyjne i zapobiegawcze z zakresu promocji zdrowia oraz zapobiegania zawleczenia na teren Unii Europejskiej chorób zakaźnych. Na terenie przejścia granicznego w Dorohusku dla podróżnych i kierowców samochodów ciężarowych udostępniano ulotki informacyjne, które na bieżąco były uaktualniane.
2. Na terenie DPG w Dorohusku, wyłączając obiekty należące do Straży Granicznej, brak jest miejsc do czasowego odesobnienia osób podejrzanych o zachorowania na chorobę zakaźną. W projekcie rozbudowy DPG w Dorohusku przewidziane jest wyodrębnienie ww. pomieszczenia.
3. Na terenie Drogowego Przejścia Granicznego w Dorohusku Graniczna Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna sprawuje również nadzór z zakresu higieny komunalnej nad 6 obiektami tj.: teren Drogowego Przejścia Granicznego w Dorohusku oraz 5 obiektów użyteczności publicznej /ustępy publiczne dla podróżnych na Drogowym Przejściu Granicznym w Dorohusku/. W roku 2024 przeprowadzono 4 kontrole – nie wykazały one uchybień natury higieniczno-sanitarnej oraz technicznej. Dodatkowo prowadzono stały nadzór nad utrzymaniem właściwej czystości na przejściach granicznych.
4. Teren przejść granicznych w Dorohusku zaopatrywany jest w wodę pitną z wodociągu publicznego, będącego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chełmie.
5. Na terenie Kolejowego Przejścia Granicznego w Dorohusku brak jest obiektów objętych nadzorem Państwowego Granicznego Inspektora Sanitarnego. Jest to teren postoju pociągu, w którym przeprowadzane są odprawy celne dla podróżnych. Podczas odprawy pasażerowie nie opuszczają pociągu. W ramach kompetencji PGIS w Dorohusku nadzór sanitarny obejmuje kontrolę importowanych środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
6. Współpraca z innymi służbami granicznymi (Strażą Graniczną, Urzędem Celnym, Granicznym Inspektorem Weterynaryjnym, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych) polega na wymianie informacji oraz współdziałaniu w terenie.

Podsumowując, stan sanitarno – epidemiologiczny przejść granicznych nadzorowanych przez Graniczną Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Dorohusku w obrębie powiatu chełmskiego w roku 2024 oceniono jako prawidłowy. Nadzorowany teren utrzymany jest we właściwym stanie higieniczno – sanitarnym. Działania dotyczące zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, w celu utrzymania szczelnej bariery przeciwepidemicznej na granicy Rzeczypospolitej Polskiej prowadzone są w trybie ciągłym, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zaleceniami i wytycznymi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Tutejsze Centrum realizuje „Powiatowy Program Działań Profilaktycznych w Zakresie Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą Domową w Powiecie Chełmskim na lata 2024-2030”, którego celem głównym

jest jest profilaktyka przemocy domowej poprzez promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w powiecie chełmskim oraz „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Chełmskim na lata 2024 - 2030, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz rozwijanie lokalnego systemu profilaktyki, w celu zapobiegania wzrostowi liczby osób dotkniętych przemocą w powiecie chełmskim.

Na tablicy ogłoszeń zamieszczano niżej wymienione materiały informacyjne oraz numery telefonów zaufania:

- „Gdy szukasz pomocy”,
- „Uzależnienia a relacje”,
- „Inspiruj się dobrymi przykładami”,
- „Nie daj się ograć”,
- „Co robić?”,
- „Spraw, by Dzień Dziecka trwał w Twoim domu przez cały rok!”
- „Najlepsza ochrona? Dbaj o siebie?”
- „Prośenie o pomoc to znak wielkiej odwagi i odpowiedzialności za siebie i innych”,
- „Za dużo telefonu – oderwij się”,
- „Wyloguj się”,
- „Domy pełne mocy, rodziny bez przemocy”,
- „Jak rozmawiać o uzależnieniu z bliskimi?”
- „Hazard: zabawa niewinna czy niebezpieczna?”
- „Seniorze, Twoja krzywda nigdy nie jest Twoją winą”,
- „Nie daj się złapać w sieć uzależnienia”,
- „Zachowania ryzykowne: czyli jakie?”,
- „Pomagamy zawsze i w każdej sytuacji, gdy przemoc staje się faktem”,
- „Biblioteczka świadomego rodzica”,
- „Dziecko i rodzina w sytuacji pokrzywdzenia przestępstwem”,
- „Praktyczne aspekty kontaktu pomocowego podczas interwencji kryzysowej w pracy z osobami pokrzywdzonymi przestępstwem”,
- „Przemoc w rodzinie”,
- „Procedura „Niebieskie Karty” i inne przepisy prawne”,
- „Ochronić się przed przemocą – poradnik dla osób krzywdzonych”,
- „Przemoc wobec dzieci”,
- „Uzależnienie od alkoholu a rodzina”,
- „Sprawdź, czy Twoje picie jest bezpieczne”,
- „NZOZ Rodzina – Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu”,
- „Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Tyszowcach – ważne informacje dla osób dotkniętych przemocą”,
- „Całodobowy Telefon Zaufania Centrum Interwencji Kryzysowej – 81 534 60 60”,
- „Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – 800 12 12 12”,
- „Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży – 116111”,
- „Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w Sprawach Bezpieczeństwa Dzieci – 800 100 100”,
- „Linia Pomocy Pokrzywdzonym – 222 309 900”,
- „Kryzysowy Telefon Zaufania – 116 133”,
- „Antydepresyjny Telefon Zaufania – 22 484 88 01”,
- „Antydepresyjny Telefon - Forum Przeciw Depresji – 22 594 91 00”,
- „Telefon Zaufania Młodych – 22 484 88 04”,
- „Telefon Zaufania w Chełmie – 47 885 558 896”.
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – widzisz jak ktoś daje dziecku klapsa? Szarpie je? Krzyczy? – sprawdź, jak możesz pomóc!,
- STOP uzależnieniom!!! – jak nie wpaść w uzależnienie?,
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka - artykuł 3 – „Każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swej osoby”,
- Substancje psychoaktywne.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie współpracuje z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Zdrowia Psychicznego oraz ze Stowarzyszeniem Integracji Rodzin „PRZYSTAN” w Chełmie przy ul. Ogrodowej 46.

Zgodnie z zawartymi porozumieniami ww. podmioty udzielają pomocy i wsparcia osobom pokrzywdzonym przestępstwem, pomocy prawnej, w szczególności dla rodzin, w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty oraz wsparcia rodziny pełniącej funkcję opiekunczą – wychowawczą (profilaktyka), w tym:

- opracowują i realizują programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową (3 osoby z terenu powiatu chełmskiego w 2024 roku zostały skierowane do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym),
- opracowują i realizują programy psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową,
- wydają zaświadczenia o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach oraz po ich ukończeniu.

W dniu 12 marca 2024 roku odbyło się szkolenie dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu chełmskiego pn. „Aktualizacje w Procedurze Niebieskiej Karty – zmiany i ich wpływ na praktykę”.

W szkoleniu wzięło udział 47 pracowników jednostek pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu chełmskiego.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie udzielali informacji o instytucjach właściwych do udzielania pomocy w sytuacjach kryzysowych oraz o prawach i uprawnieniach z zakresu pomocy społecznej. Współpracowali z ośrodkami pomocy społecznej, Sądem Rejonowym w Chełmie, Sądem Rejonowym w Krasnymstawie oraz instytucjami oświatowymi w zakresie wymiany informacji na temat osób/rodzin dotkniętych przemocą domową w celu objęcia ich specjalistyczną pomocą.

Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie

Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie wchodzi w skład powiatowej administracji zespolonej i realizuje zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Obszarem działania PUP w Chełmie jest Powiat Chełmski oraz Miasto Chełm zgodnie z zawartym porozumieniem pomiędzy miastem Chełm i powiatem chełmskim w sprawie realizacji zadań z zakresu zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu.

Poziom bezrobocie

Według stanu na dzień 31.12.2024 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie zarejestrowanych było 4187 osób bezrobotnych, w tym z powiatu chełmskiego – 2502 osoby. Liczba poszukujących pracy wyniosła 156, z powiatu – 74. W porównaniu do końca grudnia 2023 roku odnotowano nieznaczny spadek poziomu bezrobocia o 17 osób tj. 0,4 ; w powiecie chełmskim o 5 osób (0,2 %).

Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych dominowały:

- osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku – 3563 (w powiecie – 2136 osób tj. 85,4 %),
- długotrwale bezrobotni – 2064 osoby (w powiecie chełmskim – 1244 tj. 49,7 %),
- kobiety – 2245 (w powiecie – 1369 tj. 54,7 %),
- bezrobotni do 30 roku życia – 1006 (w powiecie – 678 tj. 27,1 %),
- osoby bez doświadczenia zawodowego – 1095 (w powiecie – 717 osób tj. 28,7 %).

Natomiast najmniejszą grupę w ewidencji stanowiły: osoby bezrobotne niepełnosprawne – 257 (w powiecie chełmskim – 129 tj. 5,2 %); osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (absolwenci) – 177 (w powiecie – 114 osób tj. 4,6 %).

Stopa bezrobocia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego stopa bezrobocia w dniu 31.12.2024 roku wyniosła: w powiecie chełmskim – 12,4 %; w mieście Chełm - 8,3 %; w województwie lubelskim – 7,4 %; Polsce – 5,1 %. W odniesieniu do stanu sprzed roku wskaźnik stopy bezrobocia w powiecie

chełmskim zwiększył się o 0,1 pkt. procentowego; w mieście Chełm ukształtował się na takim samym poziomie.

Tabela 1. Wskaźnik stopy bezrobocia w latach 2023-2024

Wyszczególnienie	31.12.2023 r. *	31.12.2024 r.	Spadek, wzrost (punkty procentowe)
Polska	5,1 %	5,1 %	-
Woj. lubelskie	7,6 %	7,4 %	- 0,2
Powiat chełmski	12,3 %	12,4 %	+ 0,1
Miasto Chełm	8,3 %	8,3 %	-

*dane uwzględniające korektę stopy bezrobocia, dokonaną przez Główny Urząd Statystyczny

Największą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych na koniec roku 2024 stanowiły osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (26,1 %), następnie z wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej (23,5 %). W powiecie chełmskim dominowały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, które stanowiły 26,7 %, policealnym i średnim zawodowym – 26,5 % oraz zasadniczym zawodowym – 23,3 %. Najmniej bezrobotnych występowało z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym.

Tabela 2. Bezrobotni według poziomu wykształcenia – 31.12.2024 r.

Poziom wykształcenia	Zbiorczo		Powiat chełmski	
	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
Wyższe	590	639	261	284
Policealne i średnie zawodowe	1087	1093	633	664
Średnie ogólnokształcące	576	579	304	303
Zasadnicze zawodowe	918	891	615	584
Gimnazjalne i poniżej	1033	985	694	667
O g ó ł e m	4204	4187	2507	2502

Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy

Pod względem czasu pozostawania bez pracy, najliczniejszą kategorię zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 m-cy (21,7 %), w powiecie chełmskim – 22,7 %, następnie powyżej 24 miesiące (17,6 %), w powiecie – 18,1 %. Najmniej osób zarejestrowanych pozostawało w ewidencji do 1 miesiąca i w przedziale od 12 do 24 miesięcy.

Tabela 3. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy – 31.12.2024 r.

Czas pozostawania bez pracy	Zbiorczo		Powiat chełmski	
	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
do 1 miesiąca	568	583	328	347
1-3	1000	907	581	568
3-6	619	670	348	372
6-12	541	709	329	418
12-24	640	579	390	344
powyżej 24 m-cy	836	739	531	453
O g ó ł e m	4204	4187	2507	2502

Pośrednictwo pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie systematycznie rozwija współpracę z pracodawcami. Nawiązywaniem kontaktów z pracodawcami, promocją usług Urzędu i pozyskiwaniem ofert pracy zajmują się pracownicy z funkcją doradcy klienta instytucjonalnego. W 2024 roku doradcy klienta instytucjonalnego nawiązali 9311 kontaktów z pracodawcami, w wyniku których pozyskali do współpracy 116 nowych pracodawców; 2063 stanowiska pracy. W analizowanym roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie wpłynęło 3506 ofert pracy (z powiatu – 1133). W porównaniu do roku 2023 odnotowano w powiecie chełmskim spadek liczby ofert pracy o 114 tj. 9,1 %.

Instrumenty rynku pracy

Prace interwencyjne - to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę na podstawie umowy o pracę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej między pracodawcą, a powiatowym urzędem pracy i ma na celu wsparcie osób bezrobotnych. W 2024 roku utworzono 103 miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych dla osób bezrobotnych, w powiecie chełmskim – 40.

Roboty publiczne to zatrudnienie bezrobotnego przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i sportu, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków. W 2024 roku zorganizowano 203 miejsca pracy w ramach robót publicznych, w powiecie chełmskim – 193.

Staż – to nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą. W analizowanym okresie zorganizowano ogółem 958 miejsc staży, w powiecie chełmskim utworzono 348 miejsc staży.

Prace społecznie użyteczne - to prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. W 2024 roku zawarto 12 porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego, w wyniku których utworzono 125 miejsc prac społecznie użytecznych, w powiecie chełmskim - 93.

W 2024 roku Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie przyznał 72 osobom środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej. Z powiatu chełmskiego środki otrzymało 29 osób. Najwięcej osób rozpoczęło działalność gospodarczą w zakresie usług: fryzjerskich i kosmetycznych, remontowo-budowlanych, finansowo-ubezpieczeniowych oraz handlu.

W 2024 roku utworzono 34 miejsca pracy dla osób bezrobotnych w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, w powiecie chełmskim – 16.

Wydział Infrastruktury Starostwa Powiatowego w Chełmie

Realizacja zadań zwiększających bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego objęła między innymi:

- ustawianie znaków drogowych,
- prawidłowe oznakowanie miejscowości,
- przebudowę nawierzchni dróg bitumicznych, utwardzenie dróg gruntowych, budowę chodników,
- wycinkę zakrzaczeń z poboczy dróg,
- utylizację padliny,
- przebudowę i remonty przepustów,
- odtwarzanie rowów odwadniających.

W 2024 r. wykonano budowę i przebudowę **30,99 km** dróg powiatowych i budowę nowych chodników o dł. **1 312,6 m** za kwotę **79 698 176,95 zł**.

Ponadto w ramach działań inwestycyjnych wykonano:

- Wymianę starego oznakowania pionowego wraz z ustawieniem nowego oznakowania.
- Oznakowanie poziome przejść dla pieszych oraz pojedyncze linie segregacyjne przerywane i ciągłe na nowo wykonanych nakładkach.

- Frezowanie poboczy.

Wydatki ponoszone na poprawę bezpieczeństwa są sukcesywnie zwiększane. Dotyczy to wszystkich aspektów infrastruktury drogowej.

Plany na 2025 r. zakładają m.in. przebudowę drogi powiatowej nr 1803L w miejscowości Wierzbica na długości 1,3 km, budowę drogi powiatowej nr 1854L w miejscowości Janostrów o długości 0,6 km.

Aktualnie trwają prace przetargowe na wybór wykonawcy na przebudowę dróg powiatowych nr 1803L i 1854L

Zespół Szkół w Siedliszczu

W roku 2024 w LO w Siedliszczu podjęto następujące działania mające na celu zapobieganie przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli powiatu chełmskiego:

Wychowawcy klas w ramach godzin wychowawczych poruszają tematykę związaną z agresją i przemocą. Szkoła prowadzi współpracę z Ośrodkiem Zdrowia UNI-MED w Siedliszczu - pielęgniarka szkolna na dyżurach w LO porusza tematykę uzależnień. Tematyka uzależnień poruszana jest również na zajęciach z pedagogiem i wdż. Szkoła współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Caritas, PCK, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Pomocy Rodzinie.

W bieżącym roku opracowano procedury interwencji profilaktycznej. Dyrektor szkoły oraz nauczyciele uświadamiają rodziców i uczniów o zagrożeniach oraz procedurach postępowania w przypadku zagrożeń. Nauczyciele przestrzegają zasad bhp na lekcjach oraz pełnią dyżury podczas przerw lekcyjnych. Zwracają uwagę na zachowanie uczniów w czasie drogi do szkoły i ze szkoły. Szkoła promuje uczniom alternatywne formy spędzania czasu wolnego w ramach: SKS, koło teatralne, Krav Maga. Przy internacie LO działa świetlica środowiskowa, w której uczniowie dojeżdżający mają opiekę do godz. 17.00. W bibliotece szkolnej uczniowie dojeżdżający mają opiekę od godz. 7.30. Przy szkole działa internat dla 32 osób, udostępnia się boisko wielofunkcyjne, które umożliwia rozwój fizyczny w bezpiecznych warunkach na lekcjach w-f oraz zajęciach SKS. Boisko oraz sala gimnastyczna udostępniane są społeczności lokalnej.

W szkole realizowany jest Program Wychowawczo - Profilaktyczny . Realizuje się zagadnienia dotyczące uzależnień („Nie biorę”, „Nie palę”, „Nie piję”), szkodliwości stosowania dopalaczy i cyberprzemocy oraz program „Stres pod kontrolą”. W ramach realizacji Programu Wychowawczo-

Profilaktycznego prowadzona jest diagnoza poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole, organizowane są spotkania i debaty z policją. W 2024 roku zorganizowano debatę nt: „Zapobieganie cyberprzemocy i cyberprzestępczości” dla uczniów klas III i IV i społeczności lokalnej. Prowadzone jest również doradztwo zawodowe dla uczniów kl. IV w celu zapoznania się z rynkiem pracy i aktywizacja zawodowa, a uczniowie w ramach edukacji dla bezpieczeństwa (klasa mundurowa) szkołą się na obozach mundurowych w tym uczą się udzielania pierwszej pomocy.

W szkole organizowane są cyklicznie spotkania z rodzicami , dyrektorem i wychowawcami. Spośród rodziców powołana jest Rada Rodziców, która bierze udział w planowaniu i realizacji działań wychowawczych szkoły. Rodzice współuczestniczą w planowaniu pracy i realizacji pracy wychowawcy oraz realizacji zadań zawartych w Programie Wychowawczo-profilaktycznym i Planie pracy szkoły. Rodzice pomagają w organizowaniu i finansowaniu uroczystości szkolnych, wyjazdów, wycieczek , dyskotek. Rada Rodziców finansuje nagrody dla najlepszych uczniów. Teren szkoły jest ogrodzony i monitorowany.

Liceum Ogólnokształcące w Dubience

Szkoła zrealizowała kilka akcji profilaktycznych uwrażliwiających dzieci i młodzież na problem przemocy. Uczestniczono w szkoleniach w celu podnoszenia kompetencji i skuteczności działań kadry zobowiązanej do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zapewniono dostęp do pomocy o charakterze natychmiastowego wsparcia psychologicznego, konsultacji, terapii itp. (w zakresie zapewnienia osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa oraz specjalistycznej pomocy).

Efektywnie wykorzystywano możliwości techniczne, a w szczególności monitoring wizyjny na terenie szkoły oraz budynku internatu.

Organizowano dyżury nauczycieli na terenie szkoły w celu zapobiegania działaniom o przestępczym charakterze, spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów, używania środków odurzających i wyeliminowania osób zajmujących się ich handlem.

Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Dorohusku

W roku 2024 Ośrodek przeprowadził następujące działania mające na celu zapobieganie przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli powiatu chełmskiego, w tym szczególnie swoich wychowanków, ich rodzin oraz kadry pedagogicznej:

- Stała współpraca ze służbami zapewniającymi bezpieczeństwo – policja, straż pożarna - poprzez organizację prelekcji dla wychowanków na temat bezpiecznego zachowania w życiu codziennym, rozbudzających odpowiedzialność za własne bezpieczeństwo, kształtujących asertywność w różnych sytuacjach oraz utrwalających zasady powiadamiania odpowiednich służb w sytuacji zagrożenia.

- Prowadzenie pogadek i spotkań prozdrowotnych przez pielęgniarkę szkolną w zakresie utrwalenia zachowań prozdrowotnych związanych z profilaktyką chorób zakaźnych, rozwijania postawy odpowiedzialności za zdrowie własne oraz innych osób, przypominania i utrwalania wiedzy na temat możliwości i sposobów ochrony przed chorobami zakaźnymi ze szczególnym uwzględnieniem szczepień ochronnych, np.

- Zapobieganie próchnicy, czyli jak dbać o jamę ustną/ Przedszkole Specjalne/
- „Znamię, znam je” – przekazanie ulotek /Szkoła Przysposabiająca do Pracy/.
- Jak nie dać się wirusom, czyli jak dbać o zdrowie/ Grupy Wychowawcze.
- Zdrowie to skarb – uczymy się o nie troszczyć/Szkoła Podstawowa.
- „Wybierz życie - pierwszy krok”/Szkoła Przysposabiająca do Pracy.
- „W zdrowym ciele zdrowy duch/ Przedszkole Specjalne.
- Jak należy dbać o jamę ustną – instruktaż mycia zębów/ Przedszkole Specjalne.
- Zasady prawidłowego odżywiania, piramida zdrowego żywienia/ Szkoła.

- Przygotowanie wychowanków do praktycznego posługiwania się numerami alarmowymi jak również poszerzanie wiedzy i umiejętności z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, uczenie asertywnej postawy w kontakcie z obcymi osobami.

- Realizacja ogólnopolskich programów profilaktycznych: Program „Czyste powietrze wokół nas”, „Program dla szkół” z Agencji Rynku Rolnego, „Nie pal przy mnie proszę”, „Trzymaj formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Podstępne WZW”, „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”, „Znamie, znam je”, „Bieg po zdrowie”.

- Zajęcia profilaktyczne w grupach wychowawczych prowadzone przez nauczycieli wychowawców, pedagoga, psychologa oraz organizowanie dzieciom i młodzieży czasu wolnego od zajęć, zapewnienie im bezpieczeństwa:

- Zapewnienie wychowankom różnorodnych form poradnictwa, wsparcia w przeżywanych kryzysach oraz radzenia sobie z trudnościami w środowisku rodzinnym i rówieśniczym. Przeprowadzenie rozmowy indywidualne z wychowankami – wspierające, dyscyplinujące interwencyjne, profilaktyczne i wychowawcze. Udzielanie porad (współpraca przy podejmowaniu konkretnych działań) w zakresie rozwiązywania sytuacji konfliktowych, prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych. – pedagog, psycholog.

- Organizowanie zajęć szkolnych oraz pogadek dotyczących bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

- Przygotowanie wychowanków do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym jako pieszy, rowerzysta i pasażer, utrwalenie znajomości podstawowych znaków drogowych i sygnalizacji świetlnej, kształtowanie pozytywnych cech wzorowego uczestnika ruchu drogowego, przygotowanie do praktycznego posługiwania się numerami alarmowymi, przygotowanie do praktycznego przechodzenia przez przejście dla pieszych jak również poszerzanie wiedzy i umiejętności z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, uczenie asertywnej postawy w kontakcie z obcymi osobami.
- Promowanie elementów odblaskowych dla pieszych i rowerzystów - uświadomienie konieczności korzystania z elementów odblaskowych.
- Szkolny konkurs plastyczny „Bezpieczeństwo na drodze”.
- Zorganizowanie spotkania wychowanków z Dzielnicowym Komisariatem Policji w Dorohusku, na którym przeprowadzono pogadankę dotyczącą bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

- Uczestnictwo w szkoleniach w celu podnoszenia kompetencji i skuteczności działań kadry zobowiązanej do przeciwdziałania przemocy w rodzinie: z apoznaniem ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w placówce – wszyscy pracownicy ośrodka oraz rodzice wychowanków – wrzesień 2024 r, udział w webinarach: „Obowiązek posiadania standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i przemocą” - uczestniczyło 2 osoby (psycholog, pedagog), „Przemoc w rodzinie” - uczestniczyło 2 osoby (psycholog, pedagog).

- Organizowanie spotkań z rodzicami mających na celu zwiększenie wiedzy z zakresu właściwych metod wychowawczych oraz postaw rodzicielskich:

- Spotkania z rodzicami w poszczególnych oddziałach przedszkolnych i szkolnych na których poruszane były kwestie wyznaczania granic w relacjach z dzieckiem, wyrażania uczuć (przez rodziców, jak i modelowanie podobnych zachowań u dzieci), zachęcania do współpracy ich podopiecznych i sposobów rozwiązywania konfliktów międzypokoleniowych.
- Ze względu na kontakt z rodzicami głównie telefoniczny - wsparcie dla rodziców udzielane było w formie porad i konsultacji indywidualnych, telefonicznych oraz za pomocą preferowanych przez rodziców form komunikacji, były to porady i konsultacje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami: psychologiem, pedagogiem, logopedą, fizjoterapeutą. Rozmowy dotyczyły wymiany informacji bieżących na temat funkcjonowania wychowanków. Wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych, podnoszenie kompetencji rodziców do sprawowania odpowiedniej opieki nad dzieckiem w formie instruktażu wskazówek.

- Organizowanie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjnych poruszających problematykę zjawiska przemocy w rodzinie:

- Organizowanie zajęć wychowawczych i profilaktycznych w ramach zajęć edukacyjnych, zajęć w grupach wychowawczych oraz w ramach udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Tematyka zajęć obejmowała: zapoznanie wychowanków poszczególnych oddziałów ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w placówce, przygotowanie stałej gazetki ściennej Standardy Ochrony Małoletnich w formie drukowanej oraz obrazkowej, dostosowanej do potrzeb i możliwości wychowanków, prowadzenie zajęć kształtujących postawy odrzucające przemoc, uczenie umiejętności asertywnego zachowywania się w sytuacjach konfliktowych i problemowych.

- Reagowanie w sytuacjach podejrzenia o stosowaniu przemocy w rodzinie (w miarę potrzeb procedura „Niebieska Karta”). Informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia. Stała gazetka „Prawa i Obowiązki Ucznia”.

- Stała gazetka „Informacje dla rodziców” – umieszczenie na tablicy informacyjnej dla rodziców schematu działania przy zakładaniu Niebieskiej Karty, rodzaje przemocy, standardy ochrony małoletnich, informacje o telefonach zaufania, numery alarmowe,

- Upowszechnianie materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Ulotki informacyjne wywieszane na tablicy informacyjnej z numerami telefonów i adresami placówek wspierających osoby dotknięte przemocą:
- Numer infolinii dla dzieci,
- Adres i numer telefonu Rzecznika Praw Dziecka,
- Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka,
- Dziecięcy Telefon Zaufania zainicjowanym przez Rzecznika Praw Dziecka,
- Dane kontaktowe instytucji wspierających rodzinę OPS, MOPR, Poradnie PP itp., poradnie zdrowia psychicznego, ośrodki psychoterapii.

- Udział służb (straży pożarnej) w próbnym ewakuacji - przygotowanie dzieci i młodzieży do właściwego postępowania w momencie zagrożenia przeprowadzanie prelekcji, pokaz działań ratowniczych.

- Udział dzieci z grup przedszkolnych w pokazie pierwszej pomocy przedmedycznej „Ja też potrafię pomóc”. Zapoznanie z zawodem ratownika medycznego.

- Dyżury nauczycieli na terenie placówki w celu zapobiegania działaniom o przestępczym charakterze, spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów, używania i handlu środkami odurzającymi.

Pełnienie dyżuru w czasie przerw międzylekcyjnych oraz podczas przerw na posiłki zgodnie z planem i regulaminem. Wykorzystano również monitoring wizyjny dla poprawienia bezpieczeństwa w placówce oraz jej otoczeniu.

-Upowszechnianie wiedzy o zagrożeniach wynikających z nieodpowiedzialnego korzystania z Internetu:

- Spotkanie z policjantem dotyczące bezpieczeństwa w sieci.
- Gazetka tematyczna propagująca „Bezpieczeństwo w sieci”,
- Gazetka tematyczna dot. „Cyberprzemocy” - pracownia komputerowa.
- „Dzień Bezpiecznego Internetu 2024” - informacje dot. bezpieczeństwa w sieci na portalu społecznościowym Facebook Placówki.
- Włączanie do zajęć tematyki dotyczącej świadomego i krytycznego korzystania ze środków społecznego przekazu,
- Blokada niebezpiecznych treści na komputerach,
- Zajęcia edukacyjne z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu,
- Analiza treści umieszczanych na portalach społecznościowych pod kątem netykiety

- Organizowano zajęcia szkolne oraz pogadanki dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym na temat przygotowania uczniów do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym jako pieszy, rowerzysta i pasażer. Utrwalano znajomości podstawowych znaków drogowych i sygnalizacji świetlnej, kształtowano pozytywne cechy wzrokowych uczestników ruchu drogowego, przygotowano do praktycznego posługiwania się numerami alarmowymi, przygotowano do praktycznego przechodzenia przez przejścia dla pieszych, jak również poszerzano wiedzę i umiejętności z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, uczono asertywnej postawy w kontakcie z obcymi osobami oraz promowano elementy odblaskowe dla pieszych i rowerzystów poprzez uświadomienie korzystania z elementów odblaskowych (konkurs plastyczny „Bezpieczeństwo na drodze”).

-Pełniono dyżury nauczycieli na terenie placówki w celu zapobiegania działaniom o przestępczym charakterze, spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów, używania i handlu środkami odurzającymi.

- Realizowano ogólnopolskie programy profilaktyczne : program „Czyste powietrze wokół nas”, „Program dla szkół”, z Agencji Rynku Rolnego, „Nie pal przy mnie proszę”, „Trzymaj formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Podstępne WZW”, „Wybierz życie-pierwszy krok”, „Znamię-znam je”.

- Prowadzono zajęcia profilaktyczne w grupach wychowawczych przez nauczycieli wychowawców, pedagoga i psychologa.

- Wprowadzono innowację pedagogiczną "Żyję zdrowo, żyję mądrze..." dotyczącą zagrożeń związanych z nałogami, jak: alkohol, papierosy, e-papierosy, napoje energetyzujące, środki psychoaktywne, dopalacze, narkotyki, uzależnienia od portali społecznościowych, gier komputerowych czy hazardu.

Poradnie psychologiczno- pedagogiczne

Formy realizacji działań:

- diagnoza psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna dzieci z trudnościami,
- diagnoza dzieci i młodzieży zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- orzecznictwo dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- opiniowanie w sprawach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia oraz pomocy w formie zajęć kształtujących kompetencje emocjonalno-społeczne dla dzieci z trudnościami adaptacyjnymi,
- orzecznictwo o potrzebie indywidualnego nauczania dla dzieci i młodzieży z problemami psychicznymi,
- terapia psychologiczna dzieci i młodzieży z problemami emocjonalnymi,
- terapia uczniów z trudnościami szkolnymi,

- wsparcie rodziców i nauczycieli w formie indywidualnej i grupowej: psychoedukacja, instruktaż, rozmowy i konsultacje, prelekcje dla rodziców, szkolenia rad pedagogicznych dla nauczycieli, interwencje kryzysowe („Wyzwania rodzicielstwa w dobie rozwoju technologii i mediów cyfrowych”, „Rola rodziców w rozwoju społeczno-emocjonalnym dziecka”, „Gdy dziecko idzie do szkoły – dojrzałość szkolna”, „Rodzic roszczeniowy”, „Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych”, „Wpływ mediów na funkcjonowanie dzieci i młodzieży”, „Jak wychować dziecko bez przemocy i agresji”)

- działania wspomagające prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży,

- zajęcia warsztatowe profilaktyczne w szkołach kształtujące zachowania społeczne i umiejętności interpersonalne, zapobiegające wykluczeniu, uzależnieniom i przemocy („Jak radzić sobie z emocjami”, „Ciemna strona komputera”, „Budowanie bezpieczeństwa w grupie, profilaktyka wykluczenia”, „Rozwiązywanie konfliktów”, „Jak się uczyć szybko i skutecznie”).

Udział w Zespołach Wielospecjalistycznych Oceny Poziomu Funkcjonowania ucznia w celu oceny skuteczności udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z niepełnosprawnościami i deficytami rozwojowymi i zaburzeniami w funkcjonowaniu.

Na terenie Poradni funkcjonuje zespół wczesnego wspomagania rozwoju dzieci z zaburzeniami rozwojowymi. W ramach zespołu specjaliści prowadzą zajęcia psychologiczne, pedagogiczne i logopedyczne z dziećmi w celu rozwijania ich potencjału poznawczo-emocjonalnego. Zajęcia niwelują deficyty rozwojowe i stymulują sferę emocjonalno-społeczną, a w rezultacie usprawniają rozwój dzieci i poprawiają ich funkcjonowanie w grupie rówieśniczej. Prowadzone działania mają na celu podniesienie jakości ich życia, zapobieganie niepożądanym zachowaniom oraz wykluczeniu społecznemu.

Pracownicy poradni zapraszani są do udziału w zespołach interdyscyplinarnych prowadzonych przez MOPS-y, współpracują z asystentami rodzin, PCPR w Chełmie, kuratorami sądowymi, Ośrodkami Szkolno-Wychowawczymi w Chełmie i Dorohusku. Poradniami psychologiczno-pedagogicznym z terenu województwa lubelskiego.

Starostwo Powiatowe w Chełmie – Zespół ds. Obronnych i Zarządzania Kryzysowego

Jednym z najważniejszych zadań stojących przed organem administracji samorządowej Powiatu Chełmskiego jest zapewnienie bezpieczeństwa oraz ochrona życia i zdrowia ludności. Zadanie to realizowane jest między innymi przez Zespół ds. Obronnych i Zarządzania Kryzysowego, który wykonuje zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej oraz spraw obronnych.

Zarządzanie kryzysowe to działalność polegająca na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nim kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych oraz usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej. W tym celu w 2024 r. dokonano aktualizacji Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego oraz Planu Operacyjnego Ochrony Przed Powodzią dla Powiatu Chełmskiego, utrzymywana jest również stała łączność radiowa pomiędzy powiatem chełmskim a Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego LUW w Lublinie oraz urzędami miast i gmin z terenu powiatu. Sprawdzanie łączności odbywa się cyklicznie raz w tygodniu. Informacje, komunikaty i ostrzeżenia o nadchodzących niebezpiecznych zjawiskach meteorologicznych umieszczane są na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Chełmie oraz przekazywane drogą mailową do urzędów miast i gmin.

Zaktualizowano plan dystrybucji preparatów stabilnego jodu na wypadek wystąpienia zagrożenia radiacyjnego w powiecie chełmskim. Uaktualniono ilości preparatów stabilnego jodu przeznaczonego do ochrony tarczycy ludności oraz miejsc ich przechowywania i dystrybucji na terenie powiatu.

Zadania z zakresu bezpieczeństwa realizowane były przez Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego oraz Komisję Bezpieczeństwa i Porządku, która w 2022 r. powołana została na lata 2022 – 2024.

W skład Komisji wchodzi:

- Starosta Chełmski – Przewodniczący Komisji;
- Dwóch członków delegowanych przez Radę Powiatu Chełmskiego;
- Trzech członków delegowanych przez Starostę Chełmskiego;
- Osoba delegowana przez Komendanta Miejskiego Policji w Chełmie.

W pracach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku z głosem doradczym uczestniczą następujące osoby:

1. Osoba delegowana przez Komendanta Miejskiego PSP w Chełmie;
2. Osoba delegowana przez Komendanta Placówki Straży Granicznej w Dorohusku;
3. Osoba delegowana z Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie;
4. Osoba delegowana z Oddziału Nadzoru Sanitarnego PSSE w Chełmie;
5. Osoba delegowana przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Chełmie.

W pracach Komisji uczestniczy także prokurator wskazany przez Prokuratora Okręgowego w Lublinie oraz doraźnie w miarę potrzeb:

- Przedstawiciel Wojskowego Centrum Rekrutacji w Chełmie;
- Przedstawiciel 19 Nadbużańskiej Brygady Obrony Terytorialnej w Chełmie;
- Przedstawiciel 19 Chełmskiego Batalionu Zmechanizowanego.

Zadania z zakresu bezpieczeństwa w 2024 roku realizował Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego oraz Komisja Bezpieczeństwa i Porządku. Przy realizacji zadań opierano się na założeniach zawartych, w opracowanym w 2023 r. przez Komisję Bezpieczeństwa i Porządku Powiatowym Programie Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2023 – 2026.

W 2024 roku Zespół odbył 4 posiedzenia, które dotyczyły zagrożenia wystąpienia na obszarze powiatu chełmskiego Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) u trzody chlewnej, zjadliwej grypy ptaków (HPAI), zagrożenia wścieklizną w powiecie chełmskim i przygotowań do sezonu zimowego 2024/2025. W trakcie prac Zespołu omawiano aktualnie występujący stan zagrożenia, jednocześnie uzgadniając działania mające na celu jego wyeliminowanie i ewentualne usunięcie powstałych skutków.

W 2024 roku kontynuowano działania związane z utworzeniem oraz prowadzeniem miejsc zakwaterowania przeznaczonych dla cudzoziemców z terenu Ukrainy w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz decyzje Wojewody Lubelskiego dotyczące utworzenia i prowadzenia tych miejsc.

W ramach tych działań dokonano:

- kontroli i przeglądu dotychczasowych miejsc zakwaterowania,
- poszukiwania nowych miejsc zakwaterowania w związku z wejściem od 1 lipca 2024 r. nowych przepisów, dot. zakwaterowania i partycypacji uchodźców z Ukrainy w jego kosztach,
- zawarto umowy z wykonawcami zapewniającymi miejsca zakwaterowania i wyżywienie dla cudzoziemców z terenu Ukrainy, którzy opuścili jej obszar w związku z działaniami zbrojnymi,
- prowadzono rozliczenia finansowe z podmiotami z tytułu prowadzenia miejsc zakwaterowania.

Łącznie z zakwaterowania w 2024 roku średnio dziennie korzystało około 200 osób.

Na powyższe zadanie Powiat Chełmski otrzymał od Wojewody Lubelskiego dotację w kwocie 4 555 030,00 zł.

Sprawy obronne

Zadania wykonywane w zakresie obronności w 2024 roku zostały określone w Zarządzeniu Nr 31/2024 Starosty Chełmskiego z dnia 6 lutego 2024 r. w sprawie szczegółowych kierunków działania oraz sposobu kierowania realizacją zadań obronnych w 2024 roku w ramach ustawy o obronie Ojczyzny. Termin realizacji poszczególnych zadań określał kalendarzowy plan działania w sprawie organizacji wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony w Powiecie Chełmskim w 2024 roku stanowiący załącznik do zarządzenia.

W ramach tych zadań:

- W styczniu 2024 roku przekazano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie „Ankiety Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych”.
- Opracowano sprawozdanie z realizacji zadań związanych z doręczaniem kart powołania w trybie akcji kurierskiej na terenie powiatu za ubiegły rok, na podstawie sprawozdań z urzędów miast i gmin z terenu Powiatu Chełmskiego (forma „Zastrzeżone”).
- Opracowano bilans personelu medycznego na terenie Powiatu Chełmskiego oraz dokonano aktualizacji „Planu Przygotowań Podmiotów Leczniczych Powiatu Chełmskiego na potrzeby obronne państwa”.
- Zaktualizowano obsady Punktu Kontaktowego HNS (PK HNS) Starostwa Powiatowego w Chełmie oraz udoskonalono realizację obowiązków państwa – gospodarza (HNS) na

- terenie Powiatu Chełmskiego poprzez wymianę informacji – przekazanie do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie tabeli do Centralnej Bazy Danych HNS.
- Określono przeprowadzenie kontroli problemowych w zakresie wykonywania zadań obronnych i opracowano „Plan kontroli problemowych wykonywania zadań obronnych w Starostwie Powiatowym w Chełmie na rok 2024”. Zgodnie z Planem przeprowadzenia kontroli problemowej wykonywania zadań obronnych w dniu 29 listopada 2024 r. przeprowadzone zostały kontrole w Urzędzie Miasta Siedliszcze i Urzędzie Gminy Wierzbica. Przedmiotem kontroli była realizacja na rzecz wojsk sojusznicych zadań wynikających z obowiązku państwa gospodarza HNS (w tym utrzymywanie i funkcjonowanie PK HNS, posiadanie bazy danych na potrzeby HNS) oraz planowanie i organizowanie świadczeń na rzecz obrony (w tym: planowanie, nakładanie i realizacja świadczeń osobistych, rzeczowych i szczególnych; prawidłowość wnioskowania o ich nałożenie; korzystanie ze świadczeń).

Kwalifikacja wojskowa

Kwalifikacja wojskowa dla mieszkańców powiatu chełmskiego została przeprowadzona w zaplanowanym terminie od 12 lutego do 5 marca 2024 roku zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Lubelskiego nr 5 z dnia 8 stycznia 2024 roku w sprawie Wojewódzkiego Planu Kwalifikacji Wojskowej, powołania Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej w Lublinie i powiatowych komisjach lekarskich.

Do kwalifikacji wojskowej stawilo się 502 mężczyzn i 10 kobiet.

Kwalifikacja przebiegła sprawnie, wystosowano 1 wniosek do Policji o przymusowe doprowadzenie przed Powiatową Komisję Lekarską w Chełmie, natomiast wniosków o nałożenie kary grzywny celem przymuszenia do stawienia się przez Komisję nie stosowano. W okresie pracy Powiatowa Komisja Lekarska w Chełmie w ramach nadzoru była dwukrotnie kontrolowana przez Wojewódzką Komisję Lekarską w Lublinie. W wyniku kontroli nie stwierdzono żadnych uchybień.

Podsumowanie Realizacji Programu za rok 2024

Oceniając realizację zadań „Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2023-2026” można stwierdzić, że pomimo dużego zaangażowania służb w zadania związane z wybuchem wojny w Ukrainie, realizacja programu w 2024 r. pozwoliła stworzyć prawidłowo funkcjonujący system bezpieczeństwa publicznego.

Działania podejmowane przez poszczególne podmioty realizujące tematy cząstkowe uwzględnione w programie, w znacznym stopniu doprowadziły do uzyskania pozytywnych efektów i przyczyniły się do utrzymania bądź poprawy bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.

Sporządził:
Marek Kaczmarski